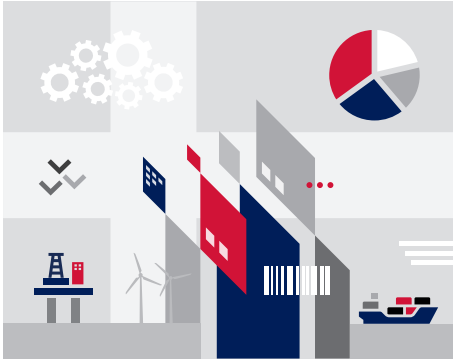

NORWESKIE FIRMY W POLSCE

ZRÓWNOWAŻONY BIZNES NA RZECZ ZIELONEJ
PRZYSZŁOŚCI I NIEZAWODNE DOSTAWY ENERGII

Informacja o twórcach raportu

Raport został przygotowany przez Skandynawsko-Polską Izbę Gospodarczą (SPCC) oraz SpotData z okazji 20-lecia SPCC.

Autor: Ignacy Morawski, Dyrektor SpotData

Redakcja i koordynacja: Sylwia Wojtaszczyk-Ciąćka, Head of Insights, SPCC

Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza (SPCC) jest organizacją non-profit stworzoną przez ludzi biznesu. Od 20 lat wspieramy rozwój relacji gospodarczych między Polską i Skandynawią – Danią, Finlandią, Norwegią i Szwecją oraz krajami bałtyckimi. Integrujemy i inspirujemy polsko-skandynawskie środowisko biznesowe. Jako trzecia co do wielkości izba międzynarodowa działająca w Polsce, SPCC zrzesza ponad 400 członków reprezentujących najważniejsze sektory gospodarki.

SpotData jest centrum wiedzy i analiz ekonomicznych będącym częścią Bonnier Business Polska – wydawcy „Pulsu Biznesu” i portalu Bankier.pl. Analitycy SpotData zajmują się dostarczaniem firmom dedykowanych danych branżowych i ogólnogospodarczych, a także przygotowywaniem raportów specjalnych. Jednocześnie zespół SpotData przygotowuje regularne analizy gospodarcze dla czytelników „Pulsu Biznesu”, a także prowadzi serwis platforma.pb.pl udostępniający kilka tysięcy najważniejszych danych z polskiej i światowej gospodarki.

Opracowanie graficzne:

destu.eu

Copyright © Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza, Warszawa, Polska, 2024.
Wszelkie prawa zastrzeżone. Wydrukowano w Polsce.

SPIS TREŚCI

Słowo wstępu	4
Kluczowe wnioski	8
Norweskie firmy w Polsce	10
Inwestycje norweskie w Polsce	10
Firmy norweskie w Polsce	13
Przemysł i przetwórstwo	16
Usługi	17
Rola Norwegii w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego	17
Z norweskimi firmami w kierunku zielonej transformacji	21
Fundusze Norweskie i EOG – razem na rzecz zielonej, konkurencyjnej i inkluzywnej Europy	22
Inwestycje Norweskiego Państwowego Funduszu Emerytalnego	24
Wymiana handlowa Polski z Norwegią	25
Wymiana towarowa	27
Handel usługami	28
Globalne łańcuchy wartości	29
Norweskie firmy – mapa wybranych inwestycji	32

SŁOWO WSTĘPU

Ambasada Norwegii

Drogi Czytelniku,

Cieszę się, że mogę przedstawić Ci pierwszą edycję raportu "Norweskie firmy w Polsce. Zrównoważony biznes na rzecz zielonej przyszłości i niezawodnych dostaw energii", opracowanego przez Skandynawsko-Polską Izbę Gospodarczą, w ścisłej współpracy z Ambasadą Norwegii.

Norweskie firmy i ich działalność stale rosną w Polsce w siłę. Obecnie poziom wymiany gospodarczej między Norwegią a Polską jest wyższy niż kiedykolwiek wcześniej. Oprócz czystej działalności komercyjnej, raport obejmuje również wpływ Funduszy Norweskich i EOG na przestrzeni 20 lat, a także inwestycje norweskiego rządowego funduszu emerytalnego Pension Fund Global, ponieważ są to ważne elementy norweskiego śladu gospodarczego w Polsce. Dzięki Funduszom Norweskim i EOG zrealizowano wiele tysięcy projektów, zbliżając do siebie Norwegów i Polaków oraz tworząc trwałe partnerstwa i przyjaźnie.

Jednym z pierwszych pytań, jakie zadałem po przyjeździe do Polski w sierpniu 2023 roku, było: Jaki jest poziom norweskiej działalności finansowej i handlowej w Polsce? Niniejszy raport stanowi ważny wkład w udzielenie odpowiedzi na to pytanie. Można zauważyć, że stosunki gospodarcze między Norwegią a Polską rosną stale i szybko. Od 2004 roku wymiana handlowa między Norwegią a Polską wzrosła o 880% — i nadal rośnie. Wynika to zarówno z niestrudzonych

wysiłków norweskich i polskich firm, ale także z faktu, że obywatele polscy stanowią największą grupę imigrantów do Norwegii. Wielu z nich założyło własne firmy i przyczyniło się do tego imponującego wzrostu. W Norwegii Polacy są bardzo szanowani i lubiani.

Polska jest największym importerem norweskich owoców morza na świecie. Norweskie firmy zajmujące się przetwórstwem owoców morza w Polsce wspierają tysiące miejsc pracy i wnoszą bardzo ważny wkład w polską gospodarkę poprzez reeksport przetworzonych owoców morza. Bliskość dużych rynków zbytu z Polski jest istotnym elementem, który sprawia, że Norwegia znajduje się w pierwszej dziesiątce największych inwestorów w sektorze rolno-spożywczym w Polsce. Ciekawostką jest fakt, że największa fabryka sushi na świecie znajduje się w małym kurorcie turystycznym w Ustce w północnej Polsce i jest prowadzona przez norweską firmę.

Wkład Norwegii w bezpieczeństwo energetyczne Polski i Europy po brutalnym ataku Rosji na Ukrainę i odcięciu od dostaw rosyjskiego gazu jest dobrze znany. 48% gazu importowanego do Polski pochodzi ze złóż na Norweskim Szelfie Kontynentalnym na Morzu Północnym. Ponadto wiele norweskich firm jest mocno zaangażowanych w dalsze wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez duże inwestycje w energię odnawialną, taką jak morskie farmy wiatrowe i energia słoneczna.

Widok na Oslo z muzeum Edvarda Muncha

Norwegia i Polska są krajami morskimi, a sektor morski zbliża i łączy nasze dwa kraje. Norweskie i polskie stocznie ściśle ze sobą współpracują, wykorzystując wspólne mocne strony, co przynosi duże korzyści ekonomiczne.

Obecnie na polskim rynku działa ponad 400 norweskich firm. Istnieje jednak absolutny potencjał do dalszego wzrostu. Polska jest atrakcyjnym rynkiem, a nasze firmy bardzo doceniają dobrze wykształconą i wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą. Jak wynika z bardzo niskiego wskaźnika rotacji, ludzie w Polsce lubią pracować dla norweskich firm, które zapewniają rozszerzone świadczenia socjalne i inwestują w ludzi.

Pragnę również podkreślić doskonałe i wzmocnione stosunki dwustronne i polityczne między Norwegią a Polską. W wielu ważnych kwestiach jesteśmy zgodni, a dzięki Funduszom Norweskim i EOG mogliśmy również wspierać ważne projekty społeczne, w tym te dotyczące praworządności.

Kontrakty w sektorze obronnym nie są częścią tego raportu, ale muszę wspomnieć również o bliskiej współpracy z Polską w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa. Ściśle współpracujemy w ramach NATO, gdzie zasiadamy obok siebie przy stole Rady Północ-

noatlantyckiej. Norweski przemysł obronny zawarł ważne kontrakty z Polską w zakresie obrony wybrzeża i innych ważnych obszarów, a my nabywamy polski sprzęt obronny.

Jestem optymistą, jeśli chodzi o przyszłą współpracę biznesową między Norwegią a Polską. Będzie ona rozwijać się w kierunku ekologicznych i przyjaznych dla klimatu rozwiązań oraz zrównoważonego handlu. Przewiduję większą współpracę w zakresie morskiej i lądowej energii wiatrowej, CCS i wodoru. Norweskie i polskie firmy kontynuują współpracę w celu rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonych środowiskowo rozwiązań, w tym w zakresie statków o zerowej i niskiej emisji. Za nami już kilka sukcesów, a kluczowi norwescy partnerzy inwestują w Polskę, głównie w regionie pomorskim. Podsumowując, muszę wyrazić wdzięczność wszystkim norweskim i polskim firmom, które poprzez swoją działalność handlową naprawdę przyczyniły się do wzmocnienia naszych dwustronnych relacji. Jestem również bardzo wdzięczny Skandynawsko-Polskiej Izbie Gospodarczej za wszystkie wysiłki, które od dwudziestu lat wkładacie we wspieranie naszych firm i przedsiębiorstw. Współpraca z Wami to zawsze przyjemność. Wierzę, że ten raport będzie ważnym narzędziem do dalszego wzmocnienia pozycji norweskich firm na polskim rynku.

Z niecierpliwością czekam na dalszą współpracę z Wami i wszystkimi norweskimi firmami w Polsce. Wspólnie zadbamy o przyszłe aktualizacje tego raportu!

Øystein Bø

Ambasador Norwegii w Polsce

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce raport przygotowany przez Skandynawsko-Polską Izbę Gospodarczą (SPCC) we współpracy z Ambasadą Norwegii. To publikacja szczególna, ponieważ bezpośrednim impulsem do jej stworzenia jest obchodzone w tym roku dwudziestolecie działań SPCC na rzecz wzmocnienia relacji krajów nordyckich i Polski. Dwudziestolecie SPCC zbiega się również z dwudziestym jubileuszem członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Niniejszy raport poświęcony Norwegii stanowi część kompleksowej analizy podsumowującej obecność skandynawskich firm w Polsce, inwestycji poczynionych na polskim rynku oraz skali wymiany handlowej.

Współpraca gospodarcza Polski i Norwegii ma wyjątkowy charakter oraz kilka istotnych wymiarów. Pierwszym z nich jest obecność norweskich inwestorów w Polsce. To już 400 firm, które zatrudniają łącznie ponad 20 tysięcy pracowników, a w łańcuchach dostaw na rzecz eksportu do Norwegii zaangażowanych jest już 65 tysięcy osób. W kilku sektorach takich jak przetwórstwo spożywcze, branża morska i stoczniowa, przemysł maszynowy czy usługi biznesowe i hotelarstwo, firmy te są szczególnie aktywne. Polsko-norweska wymiana handlowa, szczególnie związana z importem surowców energetycznych pełni kluczową rolę w zwiększaniu bezpieczeństwa energetycznego Polski. Poprzez gazociąg Baltic Pipe Norwegia jest wiarygodnym i solidnym dostawcą gazu – połowę importu gazu do Polski zapewniają norweskie złoża na Morzu Północnym. Norwegia jest również największym dostawcą ryb do Polski. W Norwegii z kolei rośnie popyt na usługi z Polski – eksport usług z Polski do Norwegii wzrósł ponad dwukrotnie w ciągu ostatnich 12 lat. Polska zapewnia wysokie zasoby specjalistów, również w dziedzinach technologicznych.

Norweskie firmy uczestniczą w procesie zielonej transformacji polskiej gospodarki, współpracując z lokalnymi partnerami, czego przykładem są inwestycje offshore na Bałtyku. Polska jest największym beneficjentem Funduszy Norweskich i EOG – od 2004 roku do naszego kraju napłynęło ok. 2 mld euro, a w nadchodzącej perspektywie finansowej Funduszy dla Polski alokowane jest kolejne 925 milionów euro. Część z tych środków zostanie również przeznaczona na wyzwania związane z zieloną transformacją.

Mamy nadzieję, że niniejsze opracowanie przybliży skalę działalności oraz zasięg i potencjał relacji gospodarczych Polski i Norwegii. Dziękujemy wszystkim zaangażowanym w przygotowanie raportu, a Państwu życzymy udanej lektury.

Artur Swirtun
Prezes SPCC

Agnieszka Zielińska
Dyrektor Zarządzająca SPCC

KLUCZOWE WNIOSKI

- Inwestycje norweskie w Polsce sięgają niemal **4 miliardów euro**¹, z czego połowa to inwestycje bezpośrednie, a druga połowa – inwestycje portfelowe Norweskiego Państwowego Funduszu Emerytalnego (Norwegian Government Pension Fund Global). W Polsce działa **ok. 400 norweskich firm**, które bezpośrednio zatrudniają **20 tys. osób**. Ale w całym łańcuchu dostaw związanym z eksportem do Norwegii zatrudnionych jest **65 tys. osób**.
- Norwegia odgrywa krytyczną rolę w zapewnianiu dostępu **do surowców dla nowoczesnej produkcji przetwórczej** – m.in. energetycznych (gaz), żywnościowych (ryby), metalowych (aluminium). Poprzez projekt Baltic Pipe Norwegia jest największym **dostawcą do Polski gazu** odgrywając tym samym **kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego Polski**. Jest także największym dostawcą świeżych ryb. Istotnym obszarem współpracy jest również sektor maszynowy i stoczniowy. Ponadto, Norwegia jest dla Polski drugim największym rynkiem eksportu łodzi, statków i części do nich.
- Kapitał z Norwegii i działalność norweskich firm znacząco przyczynia się do **zielonej transformacji Polski**. Bardzo ważną rolę w tym procesie odgrywa Norweski Państwowy Fundusz Emerytalny, który inwestuje m.in. w rozwój odnawialnych źródeł energii. Przykładowo Fundusz jest zaangażowany w finansowanie **rozwoju farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim**, co przyczynia się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w polskim miksie energetycznym. Istotną rolę w transformacji odgrywa m.in. firma Equinor, która razem z polskimi partnerami realizuje inwestycje offshore na Bałtyku.
- **Fundusze Norweskie i Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)** – finansowane głównie przez Norwegię – przyczyniają się do zmniejszenia gospodarczych i społecznych nierówności, wspierając zarówno rozwój biznesu, innowacyjności, zieloną transformację jak i również kulturę, badania i naukę oraz społeczeństwo obywatelskie w Polsce. Od 2004 roku Polska otrzymała z tych Funduszy **ok. 2 miliardów euro**. Polska w kolejnych latach ponownie będzie największym beneficjentem funduszy, otrzyma **925 milionów euro**. W nadchodzącej perspektywie finansowej obszarami priorytetowymi będą zielona transformacja, innowacje, nauka, społeczeństwo obywatelskie.

¹ Dane o inwestycjach norweskiego funduszu emerytalnego za 2023 rok. Dane o inwestycjach bezpośrednich są za rok 2022, ale przyjęto założenie, że zgodnie z trendem z ostatnich lat nie uległy one bardzo dużym zmianom w 2023 r. Dlatego podana została suma obu wartości.

Najważniejsze liczby

Tabela 1

<p>1,8 mld euro</p>		<p>Taka jest wartość kapitału zainwestowanego przez norweskie firmy w Polsce.</p>
<p>2,0 mld euro</p>		<p>Taka jest wartość inwestycji Norweskiego Państwowego Funduszu Emerytalnego w polskich spółkach giełdowych, obligacjach i innych aktywach. Fundusz posiadał na koniec 2023 roku m.in. udziały w ponad 100 spółkach, w tym m.in. PKN Orlen, PKO BP, PZU, KGHM, LPP.</p>
<p>20 tys.</p>		<p>Tyle osób zatrudniają norweskie firmy w Polsce.</p>
<p>65 tys.</p>		<p>Tyle osób w Polsce pracuje w całym łańcuchu dostaw na rzecz eksportu do Norwegii.</p>
<p>48%</p>		<p>Taką część importu gazu do Polski zapewniają norweskie złoża na Morzu Północnym. Gaz z Norwegii zapewnił Polsce bezpieczeństwo energetyczne w krytycznym momencie odcięcia dostaw z Rosji.</p>
<p>880%</p>		<p>O tyle wzrosła wartość wymiany handlowej między Polską a Norwegią w ciągu 20 lat do 2023 roku</p>
<p>2,0 mld euro</p>		<p>Tyle wyniosła alokacja Funduszy Norweskich i Funduszy EOG (finansowanych głównie przez Norwegię) dla Polski od 2004 roku. Polska jest największym beneficjentem tych funduszy. W nadchodzących latach Polska otrzyma kolejne 925 mln euro z tych funduszy.</p>
<p>4 milliony</p>		<p>Tyle gospodarstw domowych może zostać zasilonych zieloną energią dzięki inwestycjom offshore Bałtyk 1, 2 i 3 o łącznej mocy 3 GW realizowanym przez Equinor i Polenergia.</p>
<p>1,3 mld euro</p>		<p>Taka jest wartość importu ryb do Polski z Norwegii. Tym samym Norwegia jest największym dostawcą ryb do Polski, które stanowią wkład do polskiego przetwórstwa rybnego – bardzo ważnej gałęzi gospodarki.</p>
<p>192 mln euro</p>		<p>Taka jest wartość eksportu stoczniowego z Polski do Norwegii. Tym samym Norwegia jest drugim największym rynkiem eksportowym dla Polski w tej branży.</p>

NORWESKIE FIRMY W POLSCE

ZRÓWNOWAŻONY BIZNES NA RZECZ ZIELONEJ PRZYSZŁOŚCI I NIEZAWODNE DOSTAWY ENERGII

INWESTYCJE NORWESKIE W POLSCE

Norweskie inwestycje mają strategiczne znaczenie w wybranych dla Polski branżach, w tym szczególnie w obszarze energii.

Norwegia pełni kluczową rolę w zwiększaniu bezpieczeństwa energetycznego w Polsce poprzez dostawy surowców energetycznych i rozwijanie odnawialnych źródeł energii.

Bardzo istotne dla rozwoju polskiego potencjału produkcyjnego są też norweskie inwestycje w **branży rybnej czy morskiej**. Zatem polsko-norweskie relacje ekonomiczne rozwijają się bardzo intensywnie w tych kilku dziedzinach, w których norweskie firmy mogą dostarczyć zasoby, kapitał i wiedzę.

Według danych Narodowego Banku Polskiego, w 2022 roku wartość norweskiego kapitału zainwestowanego w Polsce wyniosła **1,8 miliarda euro, czyli ok. 8,5 miliardów złotych**. Według Głównego Urzędu Statystycznego w Polsce działa ponad 400 firm z kapitałem z Norwegii (dane z 2022 roku). Trzeba jednocześnie nadmienić, że inwestycje bezpośrednio nie uwzględniają bardzo ważnego aspektu działalności inwestycyjnej, jakim są **inwestycje portfelowe** Norweskiego Państwowego Funduszu Emerytalnego. Ograniczają się one do paroprocentowych udziałów w spółkach notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych, ale łącznie mają wartość

Regiony z największą liczbą norweskich firm

1. mazowieckie
2. dolnośląskie
3. pomorskie

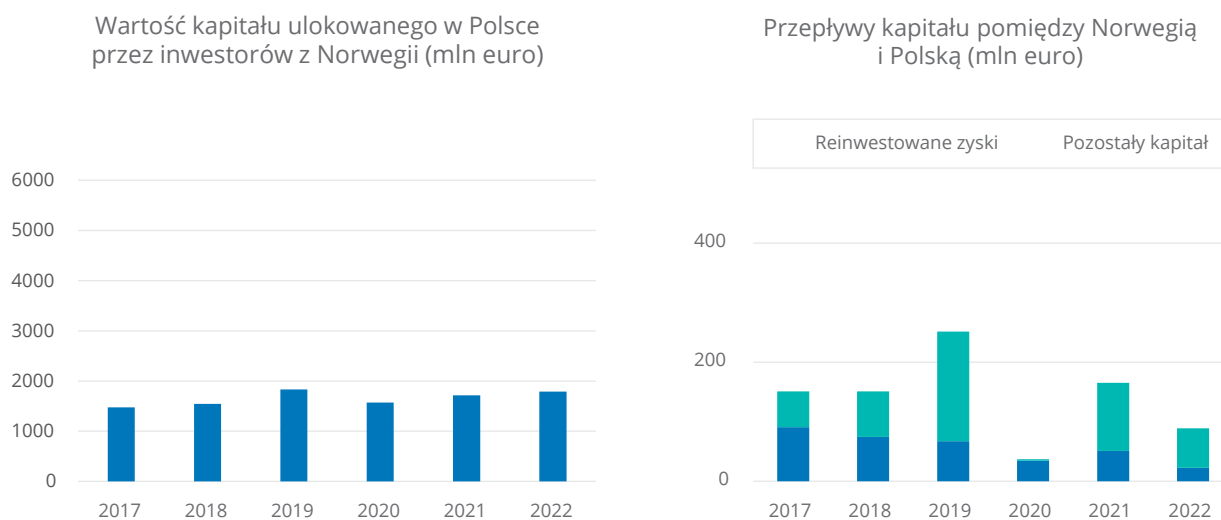

sięgającą **1,5 mld euro** – prawie tyle, co inwestycje bezpośrednie, które dotyczą sytuacji, w których inwestor nabywa udziały sięgające co najmniej 10 proc.

W ujęciu regionalnym najwięcej norweskich inwestycji jest zlokalizowanych w województwie **mazowieckim, dolnośląskim oraz pomorskim i zachodniopomorskim**. Relatywnie największy udział w inwestycjach norweskie firmy posiadają w **województwach pomorskim** (4,8 proc. udziału w wartości kapitału zakładowego zagranicznych firm, 6. miejsce) oraz **zachodniopomorskim** (2,5 proc., 5. miejsce). Jest to naturalnie spowodowane faktem, że norweskie firmy działają głównie w obszarze przetwórstwa rybnego oraz przemysłu stoczniowego i maszynowego. Bliskość geograficzna ułatwia transport surowców niezbędnych do dalszej produkcji.

Norweskie inwestycje bezpośrednie w Polsce w ostatnich latach cechuje stabilność

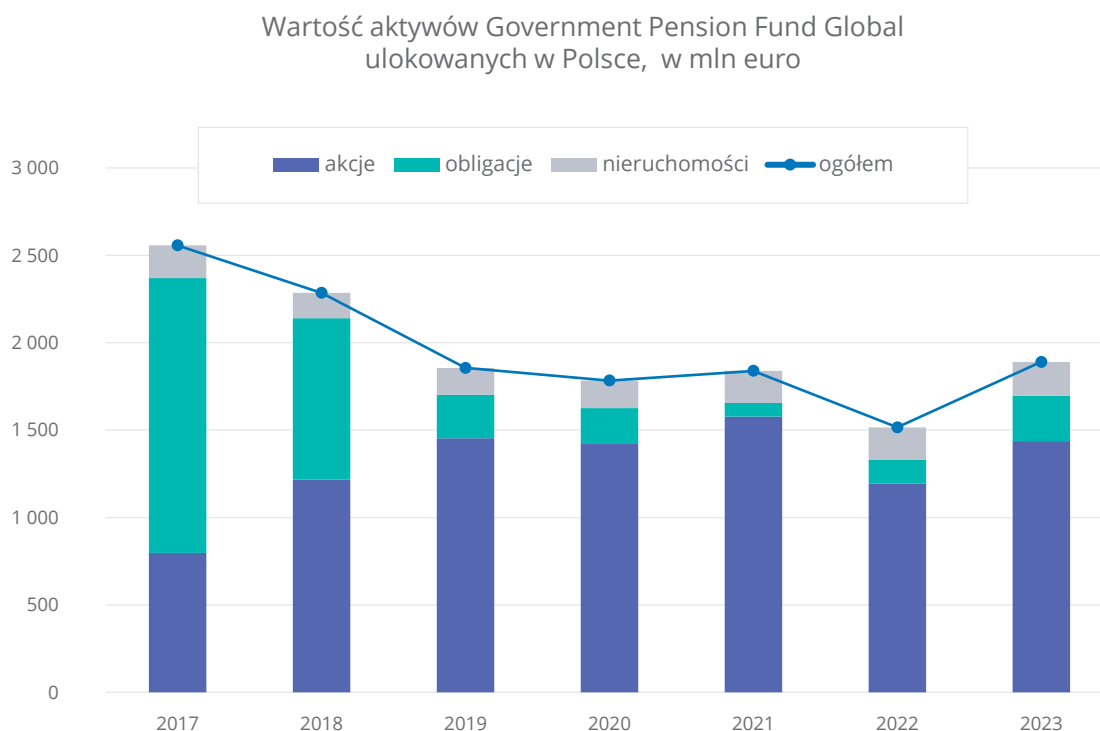
wykres 1

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych NBP

Wartość inwestycji Norweskiego Państwowego Funduszu Emerytalnego w Polsce sięga 2 mld euro

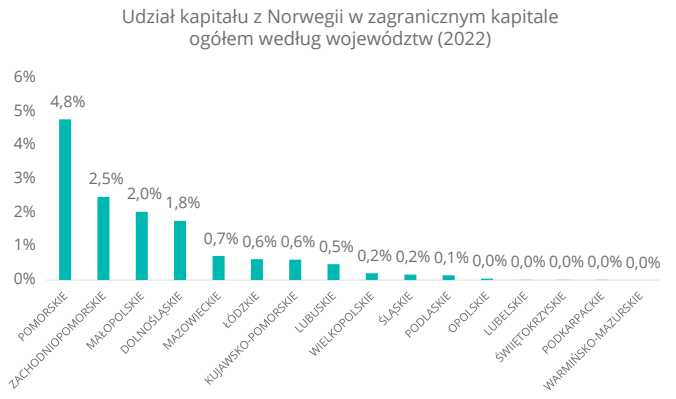
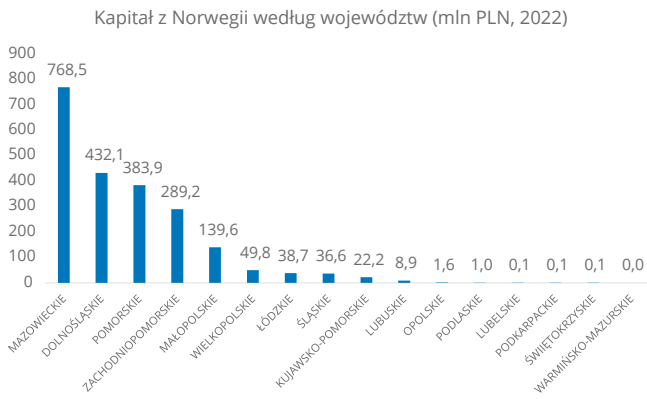
wykres 2

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych NBP

Regiony z największą liczbą norweskich firm

wykr. 3

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

FIRMY NORWESKIE W POLSCE

Norweskie firmy zatrudniają w Polsce łącznie 20 tys. osób. Obecność firm norweskich jest szczególnie widoczna w przetwórstwie spożywczym, przemysłowym, w wybranych usługach oraz w sektorze energetycznym i ma silny wpływ na polsko-norweskie relacje gospodarcze.

Biorąc pod uwagę wielkość populacji, norwescy inwestorzy zatrudniają w Polsce 3,7 tys. osób na każdy 1 mln obywateli kraju macierzystego. Jest to poziom porównywalny z inwestorami z Francji (3,3 tys.).

Przychody generowane przez norweskie firmy przekraczają **15 mld zł**, a ich bezpośredni wkład w PKB przekracza **3 mld zł**. Firmy z Norwegii płacą również ok. 0,5 mld zł podatków (pośrednich i bezpośrednich). W całym łańcuchu dostaw na rzecz eksportu do Norwegii pracuje 65 tysięcy osób.

Przedsiębiorstwa z kapitałem norweskim w Polsce działają w wielu sektorach, ale w kilku mają największe znaczenie. Norwescy inwestorzy mają znacznie większy udział w **przetwórstwie przemysłowym** niż średnia dla wszystkich inwestorów – wynosi on 64% (według zatrudnienia), w porównaniu do 41% dla inwestorów zagranicznych i 30% dla polskich firm. W ramach przetwórstwa przemysłowego szczególnie

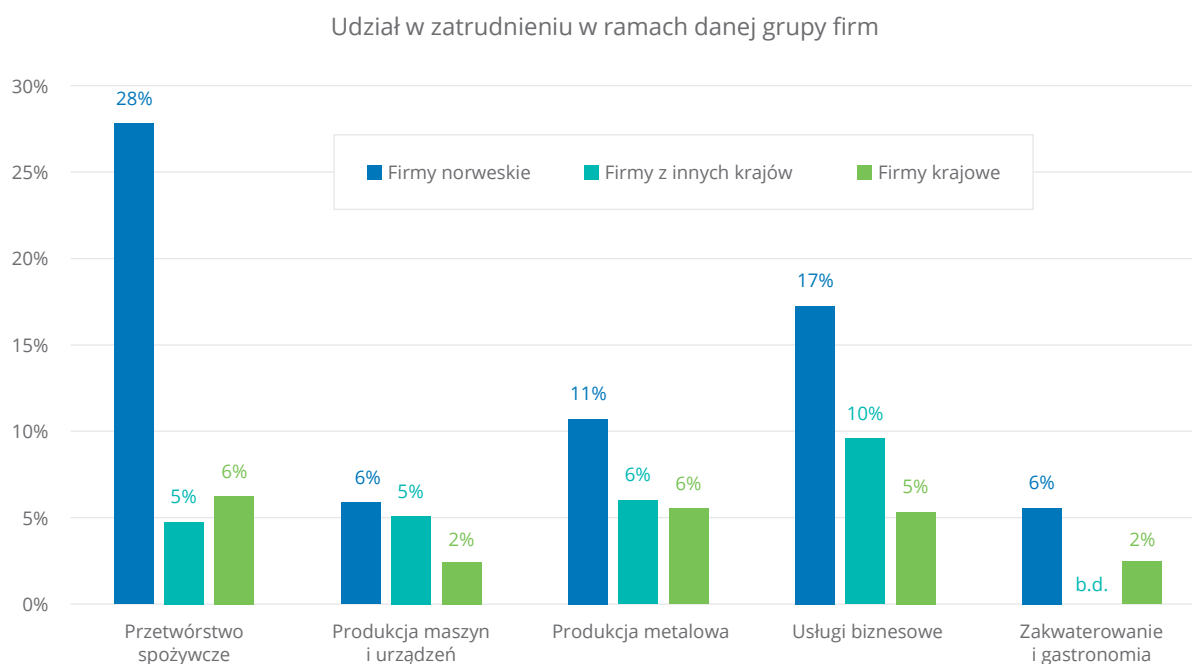

istotne są trzy branże: **przetwórstwa spożywczego** (28 proc. udziału w zatrudnieniu ogółem), **produkcji metali i wyrobów z metali** (11 proc.) oraz **przemysłu elektromaszynowego** (6 proc.). Ponadto, w ramach sektora usługowego bardzo istotną rolę odgrywają dwie branże: **usług biznesowych**, zarówno administracyjnych jak i technologicznych (17 proc.) oraz **hotelarskich** (6 proc.).

Należy zwrócić uwagę, że bardzo dużą rolę w polskiej gospodarce odgrywają norweskie **firmy energetyczne**, które pod względem zatrudnienia nie znajdują się w czołówce inwestorów (udział na poziomie 0,5 proc. ogólnego zatrudnienia), ale poprzez realizowane z polskimi partnerami projekty wpływają na zapewnienie krajowi bezpieczeństwa energetycznego i wspierają transformację energetyczną.

Branże, w których specjalizują się norwescy inwestorzy

wykres 4

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Eurostatu. Skrót b.d. – brak danych.

60 lat współpracy polsko-norweskiej w przemyśle morskim

DNV działa w Polsce już od 60 lat. Pierwsza placówka nadzoru klasyfikacyjnego zaledwie z kilkoma pracownikami powstała w Gdańsku w 1964 roku. Dziś DNV Polska zatrudnia ponad 1 000 specjalistów z różnych dziedzin. Jako zaufany doradca, opierając się na globalnych doświadczeniach, jesteśmy obecni praktycznie we wszystkich dziedzinach rozwoju technologii. Wspomagamy m.in. rozwój energetyki wiatrowej na Bałtyku, a dział certyfikacji farm wiatrowych jest jednym z najnowszych działów w oddziale DNV w Gdyni.

W globalnej strukturze grupy DNV, Polska postrzegana jest nie tylko jako zaplecze dydaktyczno-naukowe dla przemysłu morskiego, ale także jako kuźnia kadr dla specjalności wykraczających daleko poza typowe sfery działalności towarzystwa klasyfikacyjnego.

Dyfuzji wiedzy sprzyja współpraca firm i ośrodków oświatowo-badawczych i realizacja projektów nie tylko na polskim rynku, ale także w skali Unii Europejskiej. Centrum modelowania Nauticus jest tego świetnym przykładem. To nowatorskie podejście do metod obliczeniowych wytrzymałości statku i modelowania jego powierzchni. Nauticus powstał we współpracy z Politechniką Gdańską, której studenci uczestniczyli w pracach kalkulacyjnych i obliczeniowych. Metodyka poszła

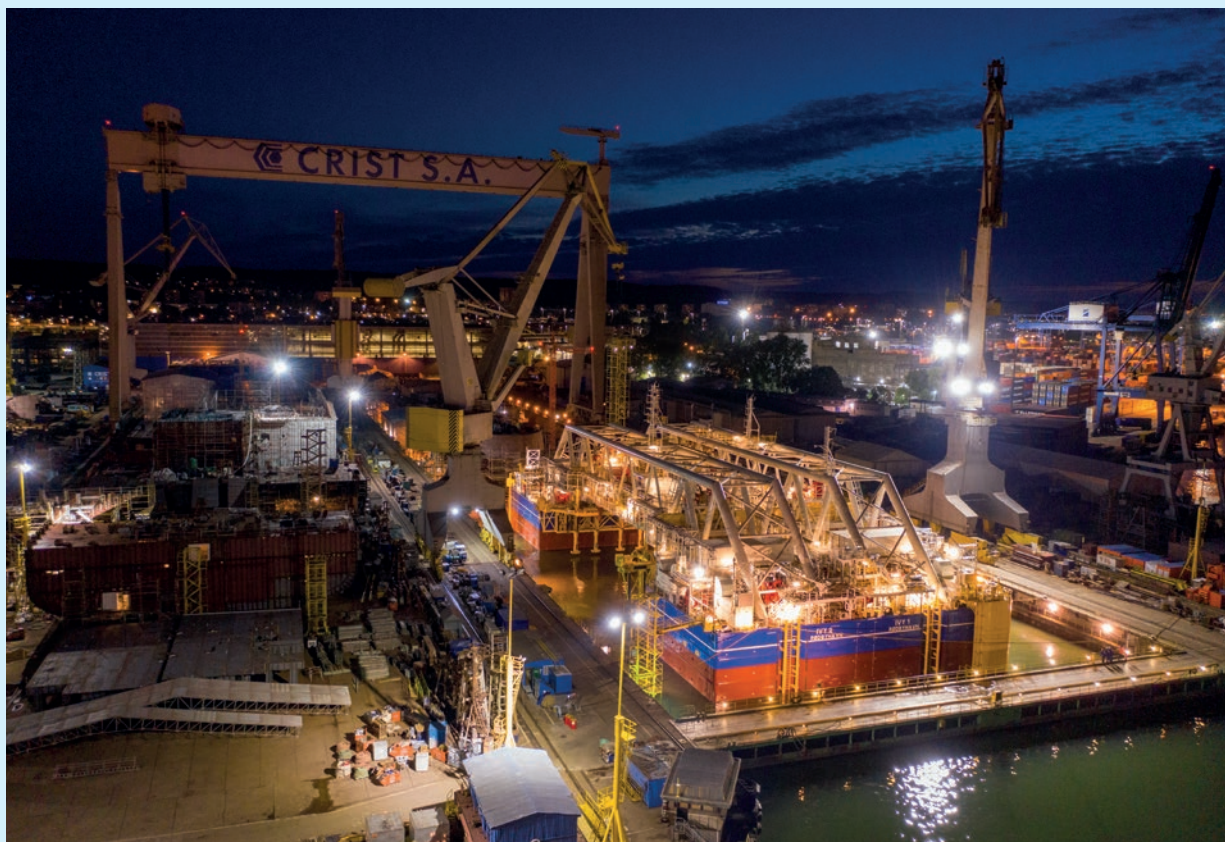
do przodu, jednak podwaliny założeń wypracowanych w ramach tej współpracy przyczyniły się do dalszego rozwoju metodologii projektowania statków.

Klasy również tworzą środowisko sprzyjające szeroko rozumianym innowacjom. DNV jest zaangażowane w wiele projektów realizowanych przez norweskie klasy przy strategicznym wsparciu państwa. Na bazie tych doświadczeń widzimy, że w działających w Polsce klastrach technologicznych wciąż drzemie duży, niewykorzystany potencjał. Podobnie jak w Norwegii zrzeszają one przedstawicieli przemysłu, instytucji okołobiznesowych, jednostek badawczo-rozwojowych czy urzędów. Jednak ich realny wpływ na kształtowanie polskiej gospodarki w obszarach transformacji energetycznej, ograniczenia emisji czy cyfryzacji, pozostaje ograniczony, w przeciwieństwie do bliźniaczych organizacji w krajach skandynawskich.

Radosław Kubiszewski

President of the Board
DNV Poland Sp. z o.o.

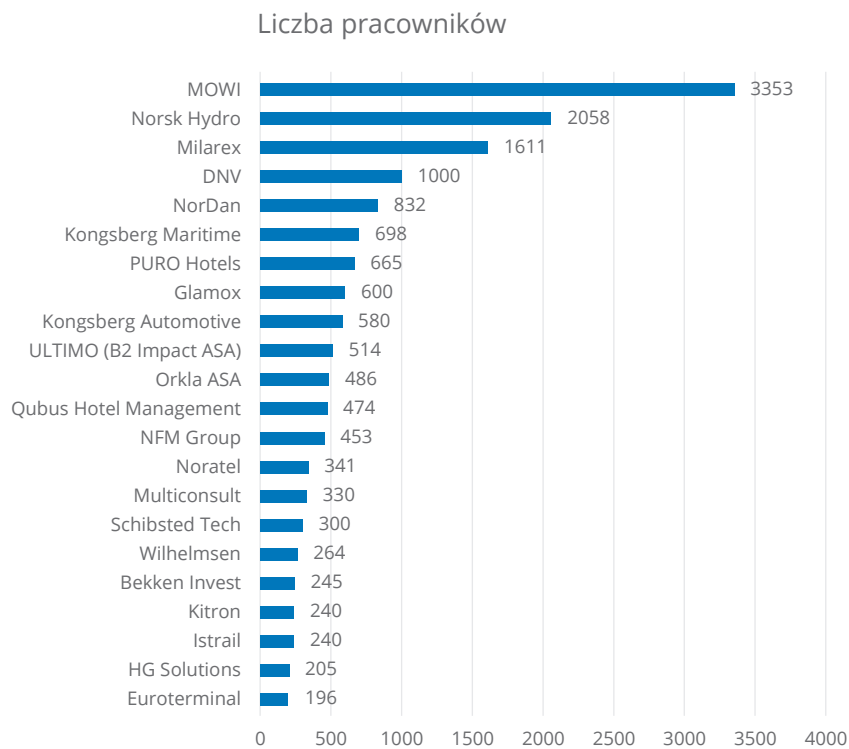
Area Manager Poland,
Baltics, Czechia, Slovakia
& Hungary Maritime

Zweryfikowany przez DNV projekt NB100 zwodowany w stoczni CRIST, który jest przeznaczony przez FLC do budowy najdłuższego podwodnego tunelu.

Największe norweskie grupy kapitałowe i firmy w Polsce (według wielkości zatrudnienia)

wykr. 5

Źródło: SPCC

Kongsberg Maritime z biurami w Szczecinie, Gdyni, Gniewie i Krakowie zatrudnia 700 pracowników i jest jednym z największych norweskich pracodawców w Polsce.

Lista wybranych spółek norweskich w Polsce

tabela 1

Firma	Opis działalności	Miasto siedziby	Województwo	Przychody, mln zł	Zysk netto, mln zł
Mowi	przetwórstwo żywności	Duninowo	pomorskie	4106,0	229,0
Alumetal	produkcja metali	Kęty	małopolskie	3266,0	245,0
Alumetal Poland	produkcja metali	Nowa Sól	Lubuskie	2151,5	92,5
Milarex	przetwórstwo żywności	Słupsk	pomorskie	1589,0	-49,0
Hydro Extrusion	produkcja metali	Trzcianka	wielkopolskie	1428,9	72,7
Mowi Poland	dystrybucja	Gdańsk	pomorskie	1037,5	15,0
Yara	produkcja nawozów	Szczecin	zachodniopomorskie	923,8	25,4
Kongsberg Automotive	motoryzacja	Koluszki	łódzkie	440,9	-1,8
Kitron CM	produkcja elektroniki	Grudziądz	kujawsko-pomorskie	434,7	34,9
Izoblok	przetwórstwo tworzyw	Chorzów	śląskie	429,5	18,8
NFM Production	produkcja militariów	Lębork	pomorskie	356,0	38,0
Mowi Lębork	przetwórstwo żywności	Lębork	pomorskie	332,0	6,5
DNV	usługi doradcze	Gdynia	pomorskie	277,7	26,9
DNB	usługi finansowe	Warszawa	mazowieckie	217,4	-210,0
Noratel	produkcja maszyn	Dobra	zachodniopomorskie	184,0	2,9
Norautron Electronics	produkcja elektroniki	Zdunska Wola	łódzkie	154,0	9,2
Orkla Care	dystrybucja FMCG	Warszawa	mazowieckie	148,7	3,8
Kongsberg Maritime CM	przemysł stoczniowy	Gniew	pomorskie	141,2	11,5
Protan Elmark	produkcja hal namiotowych	Steszew	wielkopolskie	136,3	12,6
Nordpeis	produkcja kominków	Trzcianka	wielkopolskie	132,0	10,0
Credin	przetwórstwo żywności	Sobótka	dolnośląskie	126,0	5,6
Norco	sprzedaż	Ciechanów	mazowieckie	123,5	11,3
Multiconsult	doradztwo	Warszawa	mazowieckie	118,3	3,3
Norco Industries	produkcja wyposażenia wnętrz	Sonsk	mazowieckie	116,7	3,3
Istrail	produkcja transportowa	Golub-Dobrzyń	kujawsko-pomorskie	102,5	0,2
Norwood	stolarka okiennie-drzewiowa	Legowo	pomorskie	99,2	5,0
Ultimo	windykacje	Wrocław	dolnośląskie	97,8	-0,3
Kongsberg Maritime	przemysł stoczniowy	Szczecin	zachodniopomorskie	75,7	1,9
Nadryst Investments	hotelarstwo	Warszawa	mazowieckie	61,8	0,9
Hotel Jan III Sobieski	hotelarstwo	Warszawa	mazowieckie	58,3	11,4
BBR	usługi budowlane	Warszawa	mazowieckie	56,8	1,0
Euro Terminal Real Estate	usługi portowe	Swinoujście	zachodniopomorskie	52,7	18,2
Da Grasso	gastronomia	Łódź	łódzkie	52,2	10,7
Survitec Fire Solutions	usługi bezpieczeństwa branży morskiej	Doluje	zachodniopomorskie	51,1	2,7
HG Solutions	usługi projektowe	Gdynia	pomorskie	46,7	2,0
Hydro Building Systems	materiały budowlane	Łódź	łódzkie	46,3	-0,1
Nyborg	produkcja wentylatorów	Malbork	pomorskie	45,8	-0,7
Noa Ignite	usługi IT	Kraków	małopolskie	38,1	4,0
Puro Hotel Warszawa	hotelarstwo	Warszawa	mazowieckie	31,3	2,3
Gannet Guard Systems	sprzedaż systemów monitoringu GPS	Warszawa	mazowieckie	31,1	1,5
Puro Hotel Gdańsk	hotelarstwo	Gdańsk	pomorskie	30,0	-0,3
Puro Hotel Kazimierz	hotelarstwo	Kazimierz Dolny	lubelskie	29,9	-2,5
Fjord	produkcja wyposażenia wnętrz	Biała Podlaska	lubelskie	29,7	1,5
Beverlo	produkcja stolarki budowlanej	Kościerzyna	pomorskie	29,1	0,6
Vestdavit Production	produkcja dawisów	Słupsk	pomorskie	28,6	1,7
Puro Hotels	hotelarstwo	Warszawa	mazowieckie	23,6	2,5
Puro Hotel Poznań	hotelarstwo	Poznań	Wielkopolskie	22,6	-0,1
Puro Hotel Kraków	hotelarstwo	Kraków	małopolskie	22,1	-1,1
Puro Hotel Łódź	hotelarstwo	Łódź	łódzkie	19,1	-5,1
Jotun	farby przemysłowe	Kowale	pomorskie	18,8	2,4

Lista wybranych spółek norweskich w Polsce

tabela 1 (c.d.)

Firma	Opis działalności	Miasto siedziby	Województwo	Przychody, mln zł	Zysk netto, mln zł
Maritime Poland	usługi wyposażenia statków	Gdańsk	pomorskie	18,6	-1,5
Maritime Montering	produkcja wyposażenia statków	Doluje	zachodniopomorskie	17,5	0,2
Puro Hotel Wrocław	hotelarstwo	Wrocław	dolnośląskie	17,3	0,6
Wilhelmsen Ship Service	usługi wsparcia logistyki	Szczecin	zachodniopomorskie	14,3	4,0
Elopak	przetwórstwo opakowań	Warszawa	mazowieckie	11,9	0,7
Westcon Design	usługi projektowe	Szczecin	zachodniopomorskie	9,6	0,5
Euro Terminal	usługi portowe	Swinoujście	zachodniopomorskie	9,2	0,2
Navic Engineering	usługi projektowe i inżynierskie	Poznań	wielkopolskie	8,8	0,8
Foodmark	przetwórstwo spożywcze	Kolobrzeg	zachodniopomorskie	8,8	0,3
T+S	surowce chemiczne	Kęty	małopolskie	6,3	1,1
Green Management	usługi wsparcia	Gdynia	pomorskie	6,0	-0,3
Nordan	stolarstwo okiennno-drzwiowa	Wolsztyn	wielkopolskie	4,6	-0,3

* dane za 2021 rok

Źródło: Spotdata, SPCC, dane na podstawie sprawozdań KRS

Mowi Poland S.A. w Ustce to główny ośrodek produkcyjny, który jest również jednym z największych na świecie zakładów przetwórstwa łososia.

Przemysł i przetwórstwo

W obszarze przetwórstwa firmy norweskie wyróżniają się przede wszystkim w **branży spożywczej**, a szczególnie w **przetwórstwie rybnym**. Dwie największe firmy w tym segmencie zatrudniają ponad 5 tys. osób. Największym norweskim pracodawcą w Polsce jest **Mowi** – ta globalna firma jest jednym z wiodących producentów łososia na świecie. Zajmuje się hodowlą, przetwórstwem i dystrybucją łososia oraz innych ryb, a zakład przetwórczy sushi w Uście jest największym tego typu obiektem na świecie. W branży przetwórstwa ryb działa także norweski **Milarex**, którego zakład produkcyjny w Słupsku zatrudnia około 1500 pracowników.

Obecność norweskich firm jest również widoczna w branży **przetwórstwa metali, przemysle maszynowym**, w tym w szeroko pojętym sektorze **stoczniowym i morskim**.

Norwegia jako kraj posiadający długą tradycję żeglugi morskiej (seafaring) jest jednym z globalnych liderów w przemyśle stoczniowym i morskim. **Kongsberg Maritime** jest obecny w Polsce w Trójmieście, Gniewie, Szczecinie i Krakowie. Firma zajmuje się produkcją i sprzedażą, a w swoim portfolio posiada systemy do nawigacji, detekcji, łączności i automatyki dla jednostek pływających oraz instalacji typu offshore, które są wykorzystywane przez firmy stoczniowe oraz firmy wydobywające i przetwarzające ropę naftową. Firma specjalizuje się w projektowaniu zaawansowanych systemów automatyki okrętowej, a także tworzy specjalistyczne oprogramowanie produktowe. Istotnym inwestorem w Polsce w tej dziedzinie jest również firma **Noratel**, zajmująca się wytwarzaniem transformatorów m.in. dla przemysłu okrętowego, czy offshore. Jest ona największym wytwórcą tego typu urządzeń w Polsce, a w swoich zakładach zatrudnia ponad 350 osób.

W branży przetwórstwa metali największym norweskim inwestorem w Polsce jest **Norsk Hydro**, zajmujący się produkcją wyrobów aluminiowych. Norwegia jest istotnym światowym dostawcą aluminium dzięki swoim zasobom naturalnym oraz dostępowi do tanih źródeł energii odnawialnej. Dzięki temu norweskie przedsiębiorstwa są również istotnymi inwestorami w branży przetwórstwa wyrobów aluminiowych. Norsk Hydro posiada w Polsce kilka zakładów produkcyjnych, w których zatrudnia ponad 2 tys. osób.

Norweski **NorDan** jest również związany z branżą wyrobów metalowych. Firma posiada dwa zakłady produkcyjne specjalizujące się w stolarce okiennej i drzwiowej wytwarzanych z drewna i aluminium. Firma zatrudnia ponad 800 pracowników.

Obszary szczególnej aktywności norweskich firm

Przetwórstwo rybne

Sektor morski i stoczniowy

Przemysł maszynowy i przetwórstwo metali

Energetyka

Usługi hotelarskie

Firmy norweskie działają również prężnie w **sektorze energetycznym**, przyczyniając się do zielonej transformacji w Polsce. Norwegia jest wiarygodnym i solidnym dostawcą gazu do Polski, czego przykładem jest gazociąg Baltic Pipe. Należy podkreślić, że działalność norweskich firm z sektora energetycznego wykracza poza konwencjonalne źródła energii. Dobrym przykładem wkładu Norwegii w transformację energetyczną Polski są inwestycje firmy **Equinor**. Firma realizuje inwestycje offshore na Bałtyku, rozwija również farmy fotowoltaiczne poprzez spółkę Wento. W tym sektorze, zarówno w produkcji, jak i w usługach działa w Polsce około 26 norweskich firm. W obszarze efektywności energetycznej z kolei warto nadmienić inwestycje firmy **Glamox**, która produkuje oświetlenie i systemy oświetleniowe przeznaczone do budynków profesjonalnych i komercyjnych i zatrudnia około 600 osób.

Bardzo ważną dziedziną inwestycji norweskich jest **przemysł maszynowy**. Firma **Kongsberg Automotive** w zakładzie w Koluszkach produkuje elementy podwozia, takie jak stabilizatory i wahacze dla czołowych producentów samochodów ciężarowych, w tym Scania, Volvo i DAF. Z kolei uruchomiona w 2023 roku fabryka w Brześciu Kujawskim produkuje przewody paliwowe i powietrzne, w najbliższej przyszłości także układy do chłodzenia baterii elektrycznych. Również w województwie kujawsko-pomorskim działa firma **Istrail** produkująca przyczepy, naczepy, zabudowy i urządzenia oraz konstrukcje stalowe.

W pozostałych dziedzinach przemysłu do istotnych inwestorów należy **grupa NFM**, która w Lęborku produkuje specjalistyczną odzież taktyczną oraz osłony balistyczne, wykorzystywane m.in. w kamizelkach kuloodpornych.

Pierwszy hotel PURO został otwarty we Wrocławiu w 2011 roku. Obecnie pod marką PURO działa już siedem hoteli w sześciu największych miastach Polski.

Zlokalizowany w polskim porcie w Świnoujściu, Euro Terminal to naturalny hub Morza Bałtyckiego dla ruchu cargo w Europie Środkowo-Wschodniej.

Usługi

Usługi to kolejny sektor, w którym udział norweskich firm jest znaczący – **pracuje w nim prawie 7 tys. osób**. Dwa sektory wyróżniają się w sposób szczególny – **usługi biznesowe, w tym w sektorze morskim oraz hotelarstwo**.

W usługach biznesowych działa kilka dużych norweskich firm. Największą z nich jest firma **DNV GL**, która zatrudnia w Polsce około 1000 pracowników. Jest to największe ogólnoświatowe towarzystwo klasyfikacyjne oraz organizacja certyfikująca, doradca techniczny dla przemysłu morskiego, naftowego i gazowniczego oraz energetycznego, a także wiodący dostawca oprogramowania dla tychże branż. Z sektorem morskim związana jest też m.in. działalność firmy **Seonics** (usługi inżynierskie), **Wilhelmsen** (usługi portowe, a także centrum BPO/SSC) oraz **Euroterminal Świnoujście** – jedyny prywatny terminal na zachodnim wybrzeżu Polski. Wspomniana wcześniej grupa **Kongsberg Maritime** posiada w Gdyni Centrum Serwisowe, natomiast w Krakowie biuro firmy obsługuje łańcuch dostaw.

Z kolei firma **Multiconsult** specjalizuje się w doradztwie technicznym, środowiskowym i inwestycyjnym m.in. dla branży transportowej, energetycznej, geodezyjnej, budowlanej czy informatycznej. W firmie zatrudnionych jest ponad 300 osób.

Kilka norweskich firm działa również w branży hotelarskiej. Największe z nich to **PURO**, właściciel siedmiu hoteli w głównych miastach w Polsce oraz **Qubus**, który posiada hotele w dwunastu miastach w Polsce. Obie sieci zatrudniają łącznie ponad 1100 osób. Do norweskiego Wenaas Holding należą oba działające w Warszawie hotele marki **Radisson**. Z kolei **Firmus Group** to deweloper i inwestor, który ma na swoim koncie 15 inwestycji w Mielnie i Koszalinie – w tym kompleks Dune Resort oraz inwestycję mieszkaniową. Firmy z Norwegii są również aktywne w branży gastronomicznej, a najbardziej rozpoznawalną marką w tej dziedzinie jest sieć Da Grasso, należąca do grupy kapitałowej **Orkla**.

ROLA NORWEGII W ZAPEWNIENIU BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO

Norwegia ma duży wkład w bezpieczeństwo energetyczne Polski i Europy. Jako duży eksporter ropy naftowej, gazu i energii elektrycznej, Norwegia jest kluczowym partnerem energetycznym dla Unii Europejskiej.

Jednym z namacalnych elementów tego partnerstwa jest aktywne zaangażowanie Norwegii w zapewnienie stabilności energetycznej Polski i regionu poprzez dostawy gazu z Norweskiego Szelfu Kontynentalnego za pośrednictwem gazociągu Baltic Pipe oraz w postaci skroplonego gazu ziemnego (LNG). 48% gazu importowanego do Polski pochodzi ze złóż na Norweskim Szelfie Kontynentalnym.

Terminal LNG w Świnoujściu jest z kolei kluczowym elementem infrastruktury energetycznej Polski, umożliwiającym import skroplonego gazu ziemnego (LNG) z różnych źródeł, w tym z Norwegii. Terminal LNG w Świnoujściu umożliwia odbiór, regazyfikację i dystrybucję skroplonego gazu ziemnego. Może obsługiwać duże tankowce LNG, co pozwala na import gazu z wielu różnych regionów świata. Norwegia jest jednym z głównych dostawców LNG do terminalu w Świnoujściu, co zwiększa niezależność energetyczną Polski i zapewnia stabilne dostawy gazu.

Równolegle Norwegia inwestuje w odnawialne źródła energii i dekarbonizację. Norwescy inwestorzy, tacy jak Equinor, rozwijają morskie projekty wiatrowe i napędzają łańcuch wartości odnawialnych źródeł energii na Morzu Bałtyckim. Energia morska, ładowa, fotowoltaika, wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS), a także bezpieczeństwo morskie są ważnymi elementami norweskiego zaangażowania w stabilizację dostaw energii w niepew-

48%

gazu importowanego do Polski pochodzi ze złóż na **Norweskim Szelfie Kontynentalnym**

nych czasach. Podsumowując, norweskie inwestycje energetyczne są niezbędnym wkładem w stabilne i odporne dostawy energii w Polsce.

Norwegia ma ponad 50-letnie doświadczenie w eksploatacji infrastruktury morskiej w bezpieczny sposób. Ponad 90 platform i 8000 km podmorskich rurociągów zapewnia ciągłą produkcję w wymagających warunkach i stanowi środowisko, w którym działają norweskie firmy. Zabezpieczenie krytycznej infrastruktury podmorskiej i ochrona tych aktywów przed wypadkami i złośliwymi działaniami jest najwyższym priorytetem.

W ramach NATO Polska jest niezłomnym promotorem znaczenia bezpieczeństwa energetycznego

OKIEM BIZNESU

Wkład Equinor w transformację polskiej energetyki

Equinor (wcześniej Statoil) jest obecny w Polsce od ponad 30 lat. Firma bierze aktywny udział w transformacji polskiej energetyki, jednocześnie przyczyniając się do wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki. Dzięki swojej globalnej obecności, dużemu doświadczeniu, zasobom kapitałowym i zaangażowaniu w szereg projektów w Polsce, Equinor jest wiarygodnym partnerem dla naszego kraju.

W zakresie energetyki konwencjonalnej Equinor dostarcza do Polski gaz poprzez gazociąg Baltic Pipe. W ramach 10-letniego kontraktu płynie do Polski do 2,4 mld metrów sześciennych gazu rocznie wydobywanego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym.

Jednocześnie firma realizuje wiele inwestycji w ramach morskiej i lądowej energetyki odnawialnej. Prowadzimy m.in. trzy projekty morskich farm wiatrowych, Bałtyk 1, 2 i 3 na polskim Bałtyku o łącznej mocy 3 GW. Inwestycje te realizujemy wspólnie z polską firmą Polenergia. Projekty energetyki odnawialnej na lądzie realizujemy poprzez polską firmę Wento, która już dzisiaj posiada portfel przedsięwzięć o mocy ponad 3 GW w formie farm fotowoltaicznych i wiatrowych oraz magazynów energii.

Jesteśmy pionierami nowych rozwiązań technologicznych w zakresie energetyki i dzielimy się know-how z naszymi partnerami z biznesu i administracji. Przykładowo Equinor wybudował pierwszą na świecie pływającą farmę wiatrową Hywind Scotland oraz jest operatorem największej morskiej farmy wiatrowej – Dogger Bank w Wielkiej Brytanii. Dzięki licznym doświadczeniom, także w Polsce chcemy realizować projekty w taki sposób, aby przyczyniały się do rozwoju zrównoważonej gospodarki i budowały lepszą przyszłość dla społeczeństwa.

Od samego początku realizacji projektów Bałtyk wprowadzamy w Polsce najlepsze praktyki wykorzy-

stywane na innych rynkach. Dobrym przykładem są Dni Dostawcy, organizowane od 2019 roku. To wydarzenia, w których uczestniczy bardzo dużo polskich podmiotów. Podczas takich spotkań przedstawiamy w transparentny sposób nasze projekty uczestnikom bądź potencjalnym uczestnikom łańcucha dostaw. Mówimy o harmonogramie, oczekiwaniach, perspektywach. Umożliwiamy firmom tzw. speed dating, czyli spotkania dostawców z kręgu tier 1 (największych dostawców bezpośrednio współpracujących z zamawiającym) z poddostawcami i firmami zainteresowanymi wejściem na rynek. Do tej pory odbyliśmy sześć takich spotkań i jesteśmy zadowoleni z efektów, zainteresowania i zaangażowania uczestników.

W najbliższych latach dużym wyzwaniem dla nas oraz dla polskiego państwa i biznesu będzie przygotowanie kadr niezbędnych do realizacji dużych inwestycji w energetyce odnawialnej. Szacuje się, że w Europie w ciągu najbliższych kilku lat w związku z wysoko postawionymi celami transformacji energetycznej potrzebnych będzie dodatkowo około 300 tysięcy pracowników w morskiej energetyce wiatrowej. W samej Polsce może to być kilkadziesiąt tysięcy miejsc pracy. Zatem przed nami duże wyzwanie, a żeby mu sprostać, potrzebujemy systemowego wsparcia szkolnictwa, przede wszystkim zawodowego i technicznego. Jesteśmy zaangażowani w inicjatywy na poziomie lokalnym i regionalnym, aby wspierać administrację i szkolnictwo w rozwijaniu takich programów.

Michał Jerzy Kołodziejczyk

Prezes Zarządu
Equinor Polska

Fot. Øyvind Gravås / Equinor

Norweskie firmy odgrywają ważną rolę w rozwoju farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim.

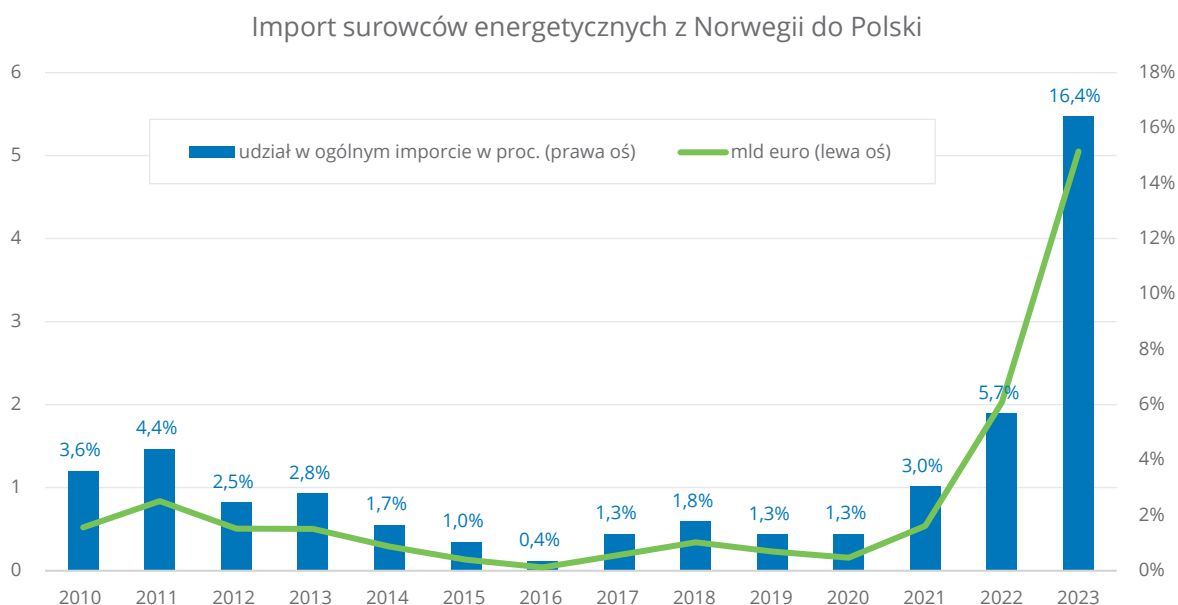
dla ogólnego bezpieczeństwa sojuszników. Ważną jego częścią jest bezpieczeństwo infrastruktury podmorskiej, która ma kluczowe znaczenie dla dostarczania energii rurociągami i kablami elektrycznymi. Norwegia i Niemcy wspólnie podjęły w NATO inicjatywę mającą na celu zwiększenie sojuszniczej ochrony krytycznej infrastruktury podmorskiej.

Wiele norweskich firm ma ugruntowaną pozycję i wieloletnie doświadczenie w sektorze energetycz-

nym i morskim w Polsce. Firmy takie jak Kongsberg (działająca zarówno w sektorze morskim, jak i obronnym), Equinor, DNV, Statkraft ściśle współpracują z polskimi partnerami i przyczyniają się do zapewnienia bezpiecznej energii i zielonego wzrostu. Wiele innych norweskich firm jest gotowych do współpracy z polskimi partnerami, w tym w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, gdzie Norwegia jest liderem.

Dostawy z Norwegii zapewniały Polsce uzupełnienie luki surowcowej po zerwaniu dostaw z Rosji

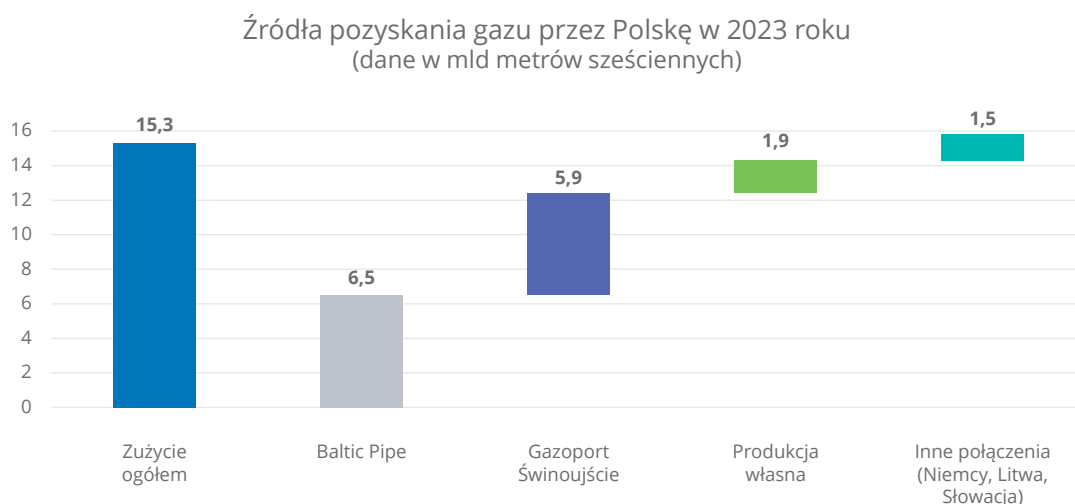
wykres 6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu

Baltic Pipe stał się najważniejszym źródłem dostaw gazu do Polski

wykres 7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ENTSO-G

Equinor jest głównym dostawcą gazu do Polski, dostarczając 2,4 miliarda metrów sześciennych rocznie za pośrednictwem gazociągu Baltic Pipe w ramach 10-letniego kontraktu z Orlenem (PGNiG Upstream Norway), a także w ramach koncesji na Norweskim Szelfie Kontynentalnym wspólnie z Orlenem (PGNiG Upstream Norway). Equinor jest również mocno zaangażowany w rozwój morskich farm wiatrowych. Wraz ze swoim polskim partnerem, Polenergią, Equinor rozwija inwestycje o mocy do 3 GW w trzech projektach Bałtyk I, Bałtyk II i Bałtyk III. Pierwsza energia z projektów Bałtyk 2 i Bałtyk 3 ma popłynąć do sieci już w 2027 roku.

Wymienione powyżej projekty to tylko niektóre z wielu norweskich przykładów partnerstw energetycznych w Polsce.

Z NORWESKIMI FIRMAMI W KIERUNKU ZIELONEJ TRANSFORMACJI

Norwegia jest światowym liderem w dziedzinie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. W 2023 roku 72 proc. całkowitej energii pierwotnej zużytej w Norwegii pochodziło ze źródeł odnawialnych – głównie wodnych. Dla porównania, druga na liście Szwecja pozyskała z tego typu źródeł 54 proc. energii, średnio kraje UE – 22 proc., a średnio kraje na świecie – 14 proc.

Norwegia jest niekwestionowanym liderem pod względem zielonej transformacji w transporcie samochodowym, ma najwyższy odsetek rejestracji aut elektrycznych. W tym roku całkowita liczba aut elektrycznych przekroczy liczbę aut spalinowych. Norwegia jest także jednym z pięciu krajów świata z najlepiej rozwiniętym łańcuchem produkcji baterii do aut (wg indeksu Bloomberga z 2022 roku). Innym unikatowym potencjałem Norwegii jest umiejętność

Norwegia ma najwyższy na świecie odsetek rejestracji **aut elektrycznych**

wykorzystania doświadczeń rozwoju technologii branży morskiej na potrzeby sektora energetycznego. Na przykład wiedza w budowaniu instalacji i platform wiertniczych jest wykorzystywana przy budowie farm wiatrowych. To wszystko sprawia, że w naturalny sposób podmioty norweskie posiadają wiedzę i doświadczenie dotyczące alternatywnych źródeł energii, które mogą stanowić ważny wkład w polską transformację energetyczną.

Wpływ kapitału z Norwegii na zieloną transformację w Polsce można obserwować na kilku polach. Jednym z nich jest **działalność wyspecjalizowanych norweskich firm oraz ich współpraca z polskimi firmami i rozwój lokalnego łańcucha dostaw**. Znaczący wpływ mają także inwestycje Norweskiego Państwowego Funduszu Emerytalnego, a także projekty zrealizowane dzięki Funduszom Norweskim i Funduszom EOG.

Norweski Państwowy Fundusz Emerytalny który inwestuje m.in. w rozwój odnawialnych źródeł energii odgrywa bardzo ważną rolę w procesie zielonej transformacji. Przykładowo Fundusz jest zaangażowany w **rozwój farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim**, co przyczynia się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w polskim miksie energetycznym. Te projekty są kluczowe dla realizacji celów klimatycznych Polski. Inwestuje on również w **projekty fotowoltaiczne**, w tym w duże farmy fotowoltaiczne, jak i mniejsze instalacje na budynkach komercyjnych. Fundusz inwestuje także w tzw. „zielone obligacje” emitowane przez polskie przedsiębiorstwa i rząd, finansując projekty związane z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem.

Inwestycje Equinor – **farmy wiatrowe** Bałtyk 1, Bałtyk 2 i Bałtyk 3 będą dysponować łączną mocą do 3 GW

Przykładem wspierania zielonej transformacji w Polsce przez firmy norweskie jest działalność firmy **Equinor** będącej jednym z **liderów w rozwoju projektów farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim**. Firma współpracuje z polskimi partnerami, aby realizować projekty morskich farm wiatrowych, które mają na celu zwiększenie produkcji energii odnawialnej. Przykładem jest projekt Bałtyk II i Bałtyk III realizowany we współpracy z Polenergią, który obejmuje rozwój dużych farm wiatrowych na Bałtyku. Firma rozwija również **bazę serwisową dla morskich farm wiatrowych w Łebie** – Prace budowlane bazy mają zakończyć się do końca 2025 r., a obiekt powinien być gotowy do eksploatacji pod koniec pierwszego kwartału 2026 r. Inne norweskie firmy dostarczają zaawansowane technologie i know-how dla polskiego sektora energetycznego, wspierając projekty związane z dywersyfikacją źródeł energii i poprawą efektywności energetycznej.

Istotnym obszarem **potencjalnej współpracy polsko-norweskiej jest technologia CCS** (Carbon Capture and Storage), czyli wychwytywanie, utylizacja i składowanie dwutlenku węgla – w skrócie ponowne wtłoczenie go tam, skąd pochodzi. CCS ma kluczowe znaczenie dla dekarbonizacji gałęzi przemysłu, w których ograniczenie emisji jest szczególnie trudne (np.

OKIEM BIZNESU

Rozwój i wyzwania dla gospodarki obiegu zamkniętego

Polska jest rynkiem odgrywającym kluczową rolę zarówno w ramach rozwoju działalności TOMRA, jak i w grupie krajów UE, które rozwijają swoje polityki dotyczące gospodarowania odpadami. Jesteśmy tu obecni ponad 15 lat, jako partner i dostawca innowacji w zakresie recyklingu, rozwijając zakład w partnership z podwykonawcą. To właśnie w zakładzie w Mysłowicach składane są części maszyn, które później dostarczamy do całej Europy. Co więcej, niedawno utworzyliśmy tu nasze scentralizowane europejskie centrum dystrybucyjne, aby lepiej przygotować się do dalszego rozwoju w Europie i jednocześnie minimalizować emisję CO₂. Polska ma strategiczne położenie, dlatego lokalizacja nowego centrum będzie miała wpływ nie tylko na polski rynek handlu, ale też na inne kraje europejskie, w których działamy.

Jak wspominałam, Polska jest istotną częścią europejskiego podejścia do gospodarowania odpadami i wspólnych celów w tym zakresie. Jako kolejny kraj wdraża system kaucyjny. Ze względu na jego skalę, będzie on jednym z największych rynków z systemem kaucyjnym o dużej złożoności i zależnościach. Co więcej, Polska przymierza się do reformy schematu rozszerzonej odpowiedzialności producenta. TOMRA może stać się solidnym i stabilnym wsparciem w realizacji tych rozwiązań. Wiedza, którą posiadamy jest wynikiem wielu doświadczeń, analiz i badań. Korzystają z niej interesariusze zarówno od strony

technologii, jak i operacyjnego procesu wdrażania systemu kaucyjnego czy tworzenia sortowni wybranych surowców. Dzieje się to również w Polsce, gdzie prowadzimy rozmowy z decydentami zaangażowanymi w rozwój tego istotnego narzędzia wspierającego cyrkularną gospodarkę.

I choć proces legislacyjny przebiega na kanwie licznych konsultacji i dialogu z interesariuszami, brakuje konsekwencji i ustabilizowania długoterminowych planów regulacyjnych. Przykładem jest Krajowy Plan Gospodarowania Odpadami, który mimo wielu danych i planów nie zawiera holistycznej, długofalowej wizji rozwoju, ani jasno określonego celu.

Ta niestabilna sytuacja prawna przekłada się na ekosystem biznesowy. Długoterminowa wizja rozwoju Polski, zakładająca kompleksowe wsparcie gospodarki o obiegu zamkniętym określiłaby klarowne ramy i szanse dla biznesu.

Anna Sapota

Wiceprezes ds. public affairs dla Europy Północno-Wschodniej Grupa TOMRA

Polska jest rynkiem odgrywającym kluczową rolę zarówno w ramach rozwoju działalności TOMRA, jak i w grupie krajów UE, które rozwijają swoje polityki dotyczące gospodarowania odpadami.

produkcja cementu, stali, żelaza). Również Equinor realizuje pionierskie projekty w tym zakresie na Norweskim Szelfie Kontynentalnym w ramach projektu Northern Lights.

Dodatkowo, w ramach Funduszy Norweskich realizowane są również projekty badawcze i wymiana wiedzy w obszarze zarówno rozwoju technologii CCS, jak i pozostałych związanych z wyzwaniami energetycznymi i klimatycznymi. Jest to np. projekt EnerGizerS realizowany przez Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie w konsorcjum z kilkoma jednostkami badawczymi z Polski i Norwegii, którego celem jest zbadanie niekonwencjonalnych systemów geotermalnych CO₂-EGS czy projekty realizowane przez Politechnikę Krakowską lub Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie wraz z partnerami z Norwegii, jak NORWEP.

Zieloną transformację w Polsce wspierają także środki ze wspomnianych już **Funduszy Norweskich oferując wsparcie dla projektów związanych z ochroną środowiska, zrównoważonym rozwojem i zieloną energią**. Fundusze te finansują projekty mające na celu poprawę efektywności energetycznej poprzez modernizację budynków publicznych i prywatnych, redukcję emisji CO₂, rozwój odnawialnych źródeł energii, instalacji systemów OZE oraz edukacji ekologicznej.

FUNDUSZE NORWESKIE I EOG – RAZEM NA RZECZ ZIELONEJ, KONKURENCYJNEJ I INKLUZYWNEJ EUROPY

W 1994 r. weszło w życie tzw. Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym EOG, łączące państwa członkowskie UE oraz Norwegię, Islandię i Liechtenstein na jednolitym rynku europejskim. Porozumienie to stanowi również podstawę tzw. Funduszy Norweskich i EOG, w ramach których Norwegia zapewnia 97% finansowania.

20 lat temu Polska stała się członkiem Unii Europejskiej i jednocześnie stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Od tego momentu rozpoczęła się polsko-norweska współpraca w ramach Funduszy Norweskich, przyczyniająca się do zwiększenia obecności Norwegii w całej Polsce oraz wzmacniania relacji pomiędzy polskimi i norweskimi partnerami.

Porozumienie o EOG określa wspólny cel jakim jest współdziałanie na rzecz zmniejszania różnic społecznych i gospodarczych w Europie oraz wzmacnianie współpracy dwustronnej pomiędzy Polską a Norwegią. Fundusze Norweskie i EOG stanowią podwaliny pod budowę Europy opartej na podsta-

wowych europejskich wartościach takich jak demokracja, tolerancja i praworządność. Polska od samego początku była **największym beneficjentem i partnerem, z alokacją blisko 2 miliardów euro w okresie 2004-2024 i kolejnymi 925 milionami euro, które dostępne będą w nowej perspektywie 2021-2028.**

Od 20 lat wspólnie z polskimi partnerami podejmowane są działania i angażowane zasoby w trzech kluczowych obszarach: Zielonej, Konkurencyjnej i Inklusywnej Europy, poprzez wspieranie projektów w takich sektorach jak: środowisko i efektywność energetyczna, zmiany klimatu, badania naukowe, edukacja, ochrona dziedzictwa kulturowego, wymiar sprawiedliwości czy wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego.

Jesteśmy świadkami fantastycznych rezultatów w całej Polsce, wdrożono tysiące projektów o różnym zakresie i charakterze, w które włożono wiele intensywnej pracy i nawiązano udane partnerstwa!

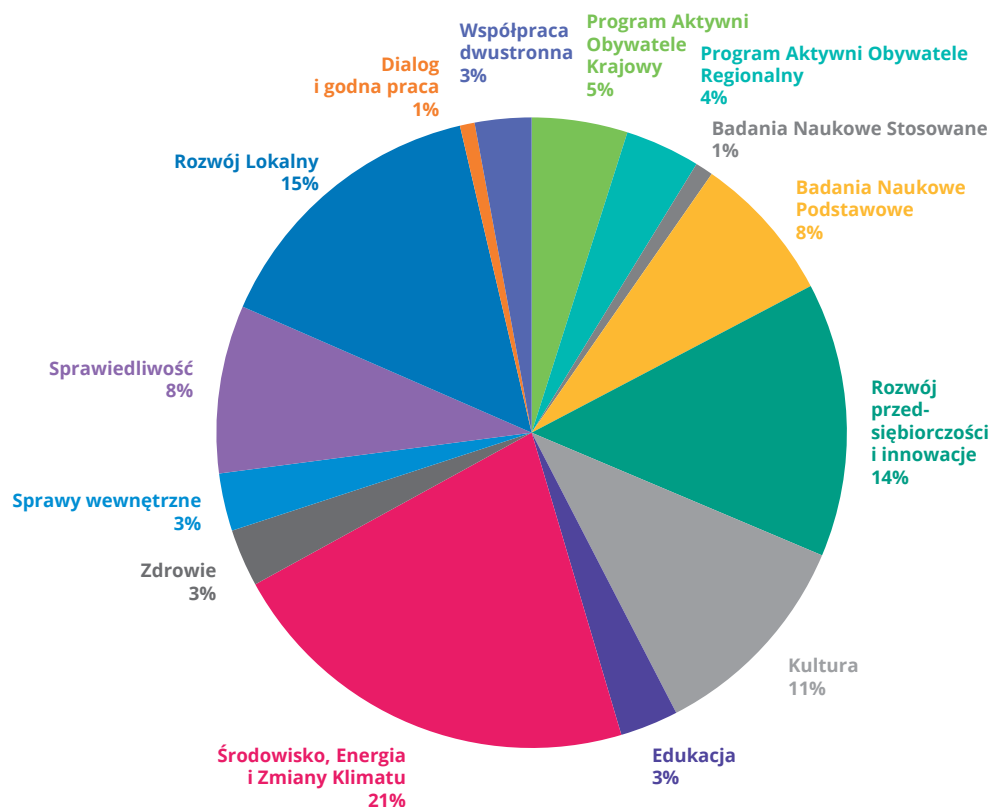
Według Biura Mechanizmów Finansowych – Sekretariatu dla Funduszy Norweskich i EOG z siedzibą w Brukseli – tylko w ostatniej perspektywie finansowej wdrożono **1789 projektów, dzięki którym ponad 1,3 miliona beneficjentów skorzystało z nowych lub ulepszonych usług.**

Fundusze Norweskie strategicznie przyczyniają się do **zielonej transformacji** w Europie. Największa część środków dedykowana jest kwestiom środowiskowym i zmianom klimatu, promując zrównoważoną energię, jednocześnie pomagając Polsce dostosować się do Europejskiego Zielonego Ładu. W Polsce projekty przyczyniają się do poprawy **efektywności energetycznej** m.in w przemyśle, jak i w gminnych systemach ciepłowniczych i budynkach szkolnych. Tylko w ostatnich latach dzięki takim działaniom udało się osiągnąć znaczne oszczędności energii w skali roku. Fundusze Norweskie są również wykorzystywane do realizacji projektów pilotażowych promujących nowe **technologie i innowacje w kluczowych obszarach energii odnawialnej**, w tym energii wodnej i geotermalnej. Gminy korzystają również ze wsparcia na działania na rzecz łagodzenia i ada-

925
mln euro

trafi do Polski
w nowej perspektywie
Funduszy 2021-2028

ptacji do zmian klimatu oraz poprawy jakości powietrza poprzez m.in. inwestycje w rewitalizację terenów zielonych, poprawę retencji wodnej i inne środki redukcji emisji.

Fundusze Norweskie to także **kontrybucja na rzecz badań i innowacji**, mająca na celu wsparcie polskich i norweskich naukowców we wspólnych projektach dotyczących m.in. **wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS)**. W ramach wspólnych przedsięwzięć naukowcy z obu krajów wymieniają się specjalistyczną wiedzą w zakresie technologii wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz ułatwienia transferu zaawansowanej technologii, która ma zastosowanie w obszarze CCS. Fundusze Norweskie kładą również nacisk na podnoszenie świadomości społecznej i edukację w zakresie ochrony środowiska i efektywności energetycznej oraz terminowej adaptacji i łagodzenia zmian klimatu.

Doskonałym przykładem wykorzystania Funduszy Norweskich na rzecz dywersyfikacji i unowocześnienia źródeł energii i ogrzewania są **polskie gminy**. Miasto Zgierz zmodernizowało swoją elektrownię, instalując nowe jednostki wytwórcze, co spowodowało mniej zanieczyszczeń. Dzięki temu produkcja energii elektrycznej i ciepłej stała się bardziej przyjazna dla środowiska, co przyniosło korzyści lokalnym mieszkańcom zarówno finansowo (obniżenie rachunków za media), jak i zdrowotnie (zmniejszenie cząstek NOx, SOx w powietrzu).

Fundusze Norweskie wspierają również **polskich i norweskich przedsiębiorców**, którzy działając razem wzmacniają współpracę gospodarczą pomiędzy Polską a Norwegią, zwiększają **innowacyjność i produktywność**, tworzą nowe możliwości zatrudnienia i zmniejszają ślad środowiskowy. W wyniku tej współpracy w ostatnich latach wprowadzono na rynek ponad 200 nowych usług, procesów i produktów.

Ponadto, **2700 badaczy** otrzymało wsparcie w ramach Funduszy Norweskich i EOG. Współpraca polsko-norweska przyniosła wymierne rezultaty w różnych dziedzinach, między innymi w badaniach nad zmianami klimatu w Arktyce oraz w jaki sposób podmorski zrzut wód gruntowych (SGD) może być przydatny do przewidywania zmieniających się warunków w tym kluczowym regionie.

Owocna współpraca norwesko-polska będzie kontynuowana, dzięki czemu oba kraje stawiają czoła nowym wyzwaniom, takim jak zielona transformacja, jednocześnie podnosząc jakość życia swoich obywateli oraz wspierając integrację różnych grup społecznych. Współpraca w ramach funduszy norweskich przyczyni się również do promowania odpowiedniego przygotowania i budowaniu odpornych społeczeństw oraz zmniejszania wykluczenia społecznego.

Korzyści osiągnięte dzięki realizacji projektów w ramach Funduszy Norweskich i EOG:

- Transfer wiedzy, umiejętności i doświadczeń
- Wzmocnienie stosunków dwustronnych i współpracy międzyinstytucjonalnej
- Zmniejszanie różnic ekonomicznych i społecznych na poziomie lokalnym, w wybranych obszarach wsparcia oraz dla wybranych grup docelowych.

INWESTYCJE NORWESKIEGO PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO

Norweski Państwowy Fundusz Emerytalny jest jednym z największych funduszy majątkowych na świecie. Fundusz powstał w 1990 roku w celu ochrony gospodarki Norwegii przed wahaniami przychodów z ropy naftowej oraz służy jako rezerwa finansowa i długoterminowy plan oszczędnościowy, aby zarówno obecne, jak i przyszłe pokolenia Norwegów mogły korzystać z bogactwa ropy naftowej. Fundusz może inwestować środki tylko za granicą.

Fundusz zasilają przychody z produkcji ropy i gazu, ale obecnie wpłaty te stanowią mniej niż połowę wartości funduszu. Większość została zarobiona dzięki inwestycjom w akcje, obligacje, nieruchomości i infrastrukturę odnawialnych źródeł energii. Fundusz jest obecnie jednym z największych funduszy na świecie, posiada prawie 1,5 proc. wszystkich akcji na światowych giełdach, czyli w ok. 9000 firm na całym świecie, co daje mu mały udział w ich zy-

skach każdego roku. Ponadto fundusz posiada setki budynków w wiodących miastach na świecie, które generują dla niego dochody z najmu. Fundusz otrzymuje również stały przepływ dochodów z pożyczek udzielanych krajom i firmom. Dzięki szerokiemu rozprzestrzenieniu inwestycji, ryzyko strat finansowych jest minimalizowane. Na koniec 2023 roku, wartość funduszu wynosiła około 1500 mld dolarów.

Decydując o zaangażowaniu swoich inwestycji, Norweski Państwowy Fundusz Emerytalny zwraca dużą uwagę na odpowiedzialne inwestowanie, w tym na zrównoważony wzrost gospodarczy, kwestie środowiskowe, prawa człowieka i ład korporacyjny. Fundusz inwestuje w firmy, które podzielają te wartości. Fundusz dąży do wpływania na rynki i branże poprzez promowanie odpowiedzialnych praktyk inwestycyjnych i uczestniczenie w globalnych inicjatywach na rzecz zrównoważonego rozwoju. Inwestuje w podmioty, które przyczyniają się do redukcji emisji gazów cieplarnianych czy rozwijają odnawialne źródła energii.

Wartość inwestycji funduszu w Polsce w 2023 roku wynosiła ponad **2 mld euro**, w tym ponad 1,5 mld euro w akcje przedsiębiorstw, prawie 300 mln w obligacje (głównie obligacje skarbowe) i ponad 200 mln w nieruchomości. **Fundusz jest zaangażowany w ponad 100 spółek** działających w Polsce z różnych sektorów, w tym branży finansowej, energetycznej, surowcowej, przemysłowej czy ubezpieczeniowej. Do największych jego inwestycji należą udziały w PKO BP, LPP, Bank Pekao czy sieć sklepów spożywczych Dino.

Fundusz aktywnie poszukuje możliwości inwestowania w zrównoważone projekty, w tym np. w energię odnawialną. Polska, z dużym potencjałem w zakresie energii wiatrowej i słonecznej, jest atrakcyjnym rynkiem dla Funduszu. Fundusz promuje wysokie standardy ładu korporacyjnego, ochrony środowiska i społecznej odpowiedzialności. Inwestycje w polskie spółki są monitorowane pod kątem zgodności z tymi standardami.

2
mld euro

To wartość inwestycji
Norweskiego
Państwowego Funduszu
Emerytalnego
w Polsce

Fundusze Norweskie i EOG – case studies

Innowacyjne sortowanie odpadów

Niektóre technologie sortowania odpadów są tak precyzyjne, że potrafią rozdzielić nawet najbardziej podobne do siebie materiały z niemal chirurgiczną precyzją. Firma Ekombud, wspierana przez Fundusze Norweskie, wprowadziła systemy wykorzystujące technologię bliskiej podczerwieni (NIR). Te urządzenia są wyposażone w sensory optyczne, które analizują skład chemiczny i fizyczny odpadów, pozwalając na dokładne rozróżnianie różnych typów plastiku. To oznacza, że więcej surowców może być ponownie wykorzystanych, a mniej odpadów trafia na wysypiska. Projekt Ekombud miał na celu nie tylko zwiększenie poziomu recyklingu, ale również optymalizację zarządzania odpadami w Polsce. Dzięki takim innowacjom, segregacja śmieci i, co za tym idzie, ponowne wykorzystanie produktów dzięki recyklingowi może mieć również pozytywny wpływ na planetę. Wartość dofinansowania to ponad 2,4 mln euro.

Źródło: Jak Fundusze Norweskie napędzają zrównoważony rozwój – PARP – Centrum Rozwoju MŚP

WROMPA

Wrompa to największa systemowa pompa ciepła zainstalowana we Wrocławiu. Jest to największa w Polsce instalacja do pozyskiwania energii cieplnej ze ścieków. Inwestycja jest realizowana przez Fortum we współpracy z MPWiK (Wrocławskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji) i jest dofinansowana z Funduszy Norweskich i EOG kwotą 18 mln zł. Projekt obejmuje budowę pompy ciepła o mocy 12,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, która umożliwi pozyskiwanie ekologicznego ciepła ze ścieków komunalnych i deszczowych. Zostanie ona podłączona do sieci ciepłowniczej miasta Wrocławia. Dzięki zastosowaniu pompy ciepła zasilanej energią elektryczną z odnawialnych źródeł energii nastąpi ograniczenie produkcji energii cieplnej z węgla (wrocławski system zasilany jest wysokosprawną kogeneracją węglową). Przyczyni się to do ograniczenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery (CO₂, SO₂, NO_x i pyłów). Po uruchomieniu w 2024 r. będzie to pierwszy element nowoczesnego systemu ciepłowniczego we Wrocławiu zapewniający do 5% rocznego zapotrzebowania odbiorców ciepła sieciowego w mieście. Całkowity koszt inwestycji wraz z przyłączem to 82 mln zł.

Źródło Wrompa | Fortum Norway

WYMIANA HANDLOWA POLSKI Z NORWEGIĄ

Handel Polski z Norwegią w ostatnich 20 latach rósł najszybciej ze wszystkich krajów skandynawskich. Oba kraje pełnią wzajemnie dla siebie strategiczną rolę – Norwegia jest istotnym dostawcą surowców i technologii, Polska zapewnia zaś potencjał przetwórczy i wysokie zasoby specjalistów, również w dziedzinach technologicznych.

Handel rośnie bardzo dynamicznie od początku transformacji, ale szczególnie mocno od akcesji Polski do Unii Europejskiej (i tym samym Europejskiego Obszaru Gospodarczego, którego częścią jest Norwegia i do którego Polska formalnie przystąpiła rok po wejściu do UE). W ciągu 20 lat od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej łączna wartość wymiany handlowej zwiększyła się o 880 proc. – z 1,3 do 13 mld euro. Interesującym jest fakt, że **wzrost wymiany handlowej między oboma krajami jest najwyższy wśród krajów skandynawskich**. Po 2020 roku notuje się przyspieszony wzrost, częściowo spowodowany przesyłem gazu przez gazociąg Baltic Pipe. Jednocześnie wymiana handlowa sektorach innych strategicznych sektorach takich jak: przemysł

spożywczy, maszynowy, stocznioowy, motoryzacyjny, usługi biznesowe czy transportowe pozostaje na wysokim poziomie.

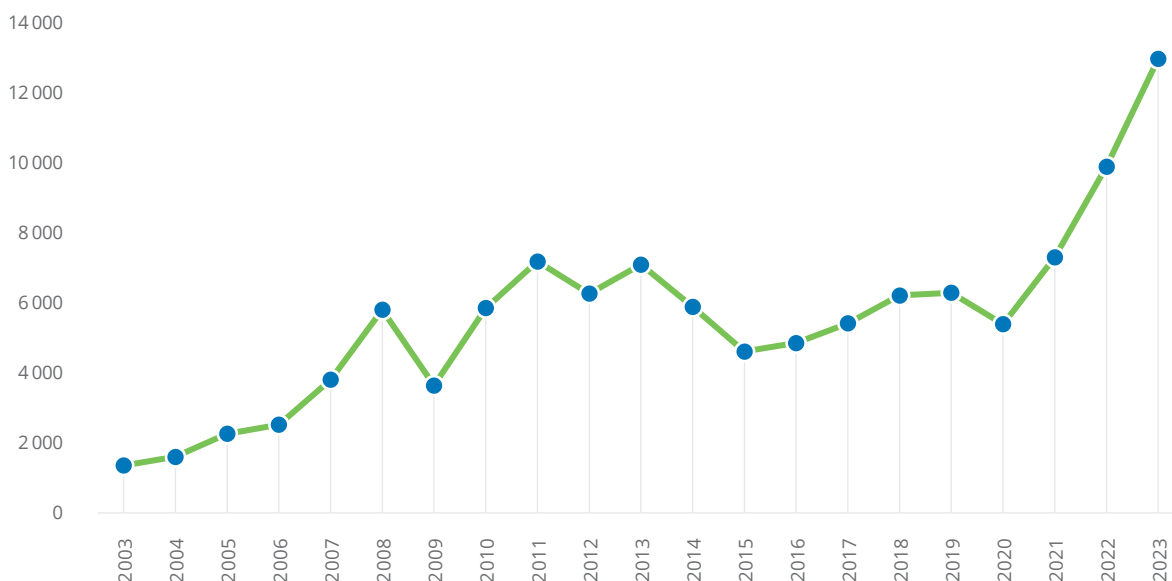
Wymiana towarowa

Obok rosnącego napływu norweskiego kapitału do Polski, Norwegia jest dla Polski także ważnym partnerem handlowym, z którym przez wiele lat Polska notowała dodatnie saldo w wymianie towarów. Sytuacja zmieniła się w 2023 roku, kiedy na skutek zwiększonego importu surowców energetycznych Polska odnotowała deficyt w wysokości prawie 3,5 mld euro. Silny wzrost importu surowców był związa-

Wymiana handlowa Polski z Norwegią

wykres 9

Łączna wartość obrotów handlowych między Polską a Norwegią w mln euro

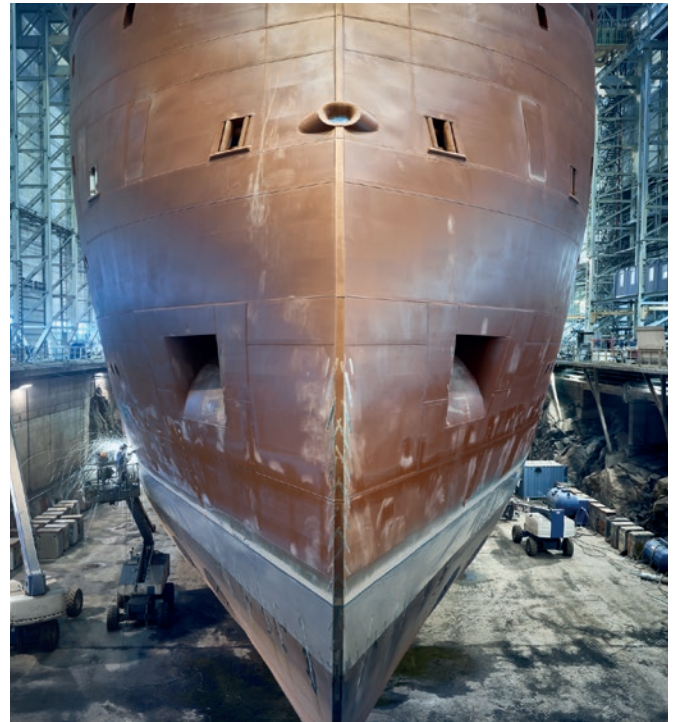
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat, GUS, OECD

ny z wojną w Ukrainie i poszukiwaniem przez Polskę alternatywnych źródeł zaopatrzenia w ropę naftową niż w Rosji. Skala wzrostu importu gazu i ropy z Norwegii była bezprecedensowa: **w 2023 roku Polska kupiła w Norwegii surowce za ponad 5 mld euro, ponad 20-krotnie więcej niż w 2019 r. i 4-krotnie więcej niż w 2021 r.**

Największy udział w eksporcie towarów z Polski do Norwegii mają **samochody osobowe oraz samochody ciężarowe**. W okresie ostatniej dekady od 2012 roku ich wartość podwoiła się, a w 2023 roku wyniosła 400 mln euro. Duży udział w eksporcie mają także konstrukcje metalowe i urządzenia przeładunkowe, choć wielkość ich sprzedaży do Norwegii nie notowała aż tak wysokiej dynamiki. Wysoko w zestawieniu głównych towarów eksportowych z Polski do Norwegii **zajmują statki i jachty**, przy czym od 2012 roku ich wartość zmniejszyła się aż 5-krotnie do poniżej 200 mln euro. Choć wartość eksportu wyrobów tytoniowych i odzieży nie jest kluczowa dla obrotów handlowych Polski z Norwegią, to jednak warto odnotować, że w ostatnich latach wolumen ich sprzedaży znacząco się zwiększył. W przypadku odzieży wartość eksportu w okresie ostatnich 5 lat zwiększyła się o ponad 500 proc.

W ostatnich dwóch latach import towarów z Norwegii do Polski dotyczy przede wszystkim **surowców energetycznych**, o czym już wspomniano powyżej.

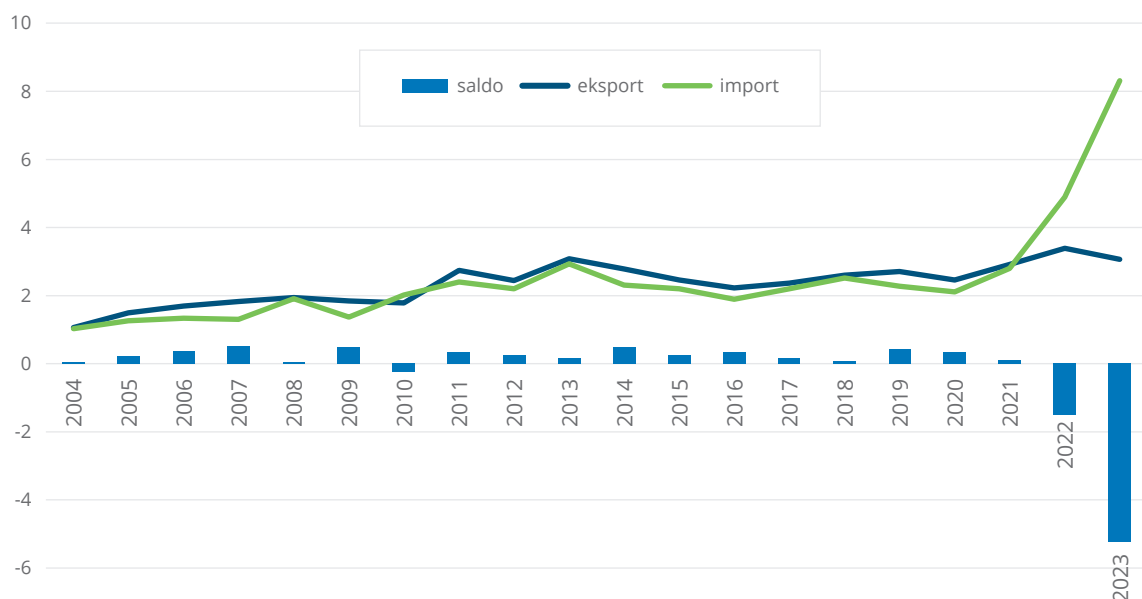
Obok niej, największy udział w wolumenie importu z Norwegii mają **świeże ryby**, których wartość od 2012 roku wzrosła ponad 6-krotnie do ponad 500 mln euro w 2023 r. Tym samym Norwegia jest największym dostawcą ryb do Polski, które stanowią wkład do polskiego przetwórstwa rybnego – bardzo ważnej gałęzi gospodarki.

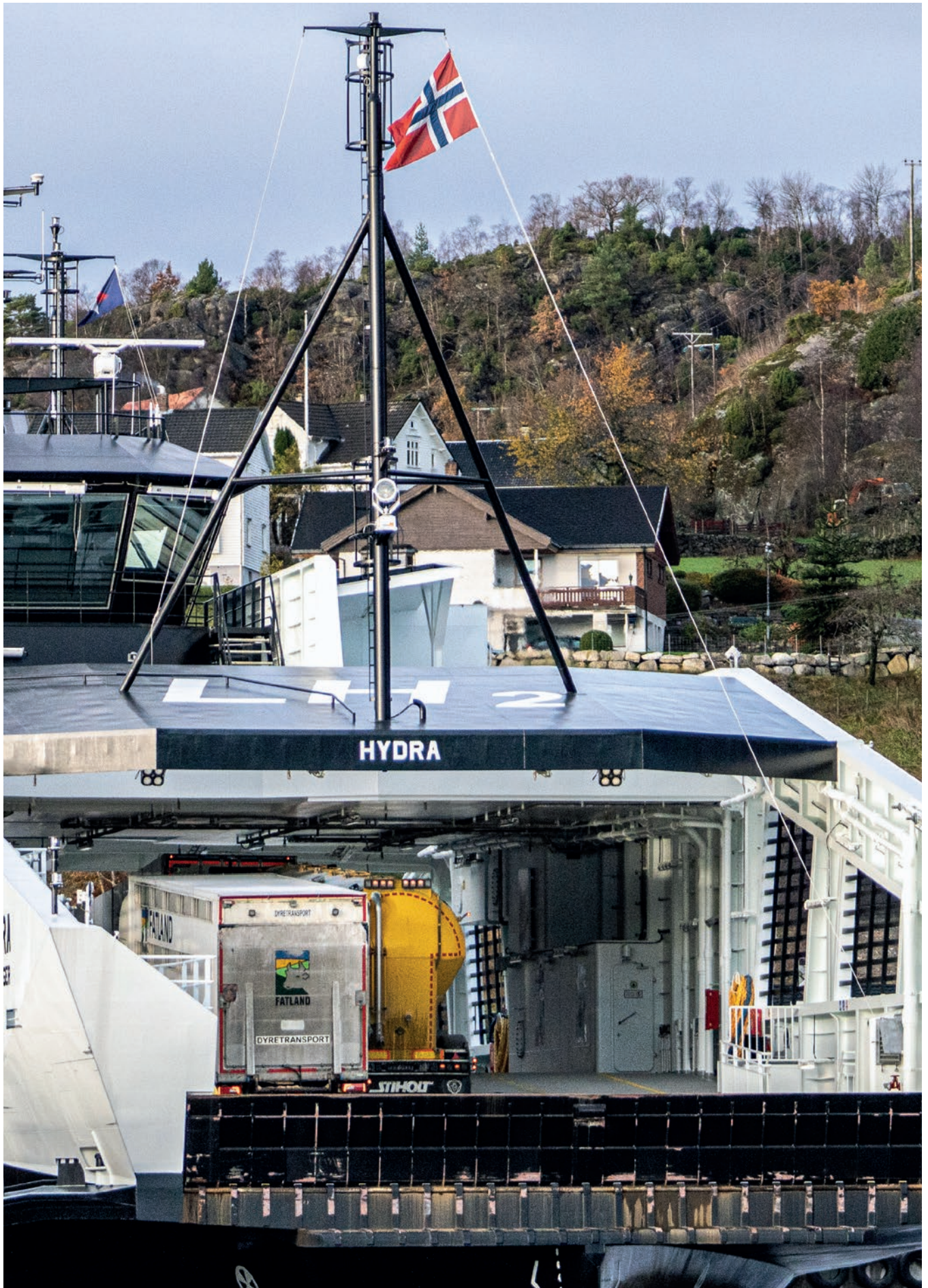
Fot. Johan Holmquist / Innovasjon Norge

Wymiana towarowa Polski z Norwegią (mln EUR)

wykres 10

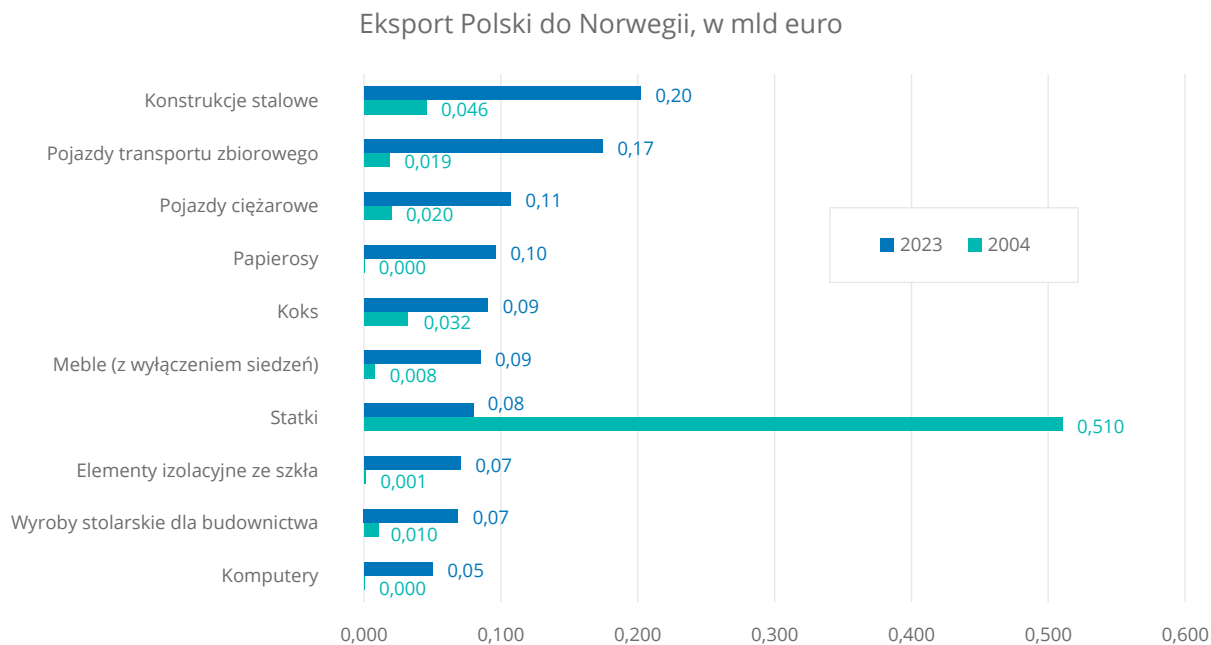

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W eksporcie do Norwegii dominuje sektor transportowy oraz różnego rodzaju półprodukty

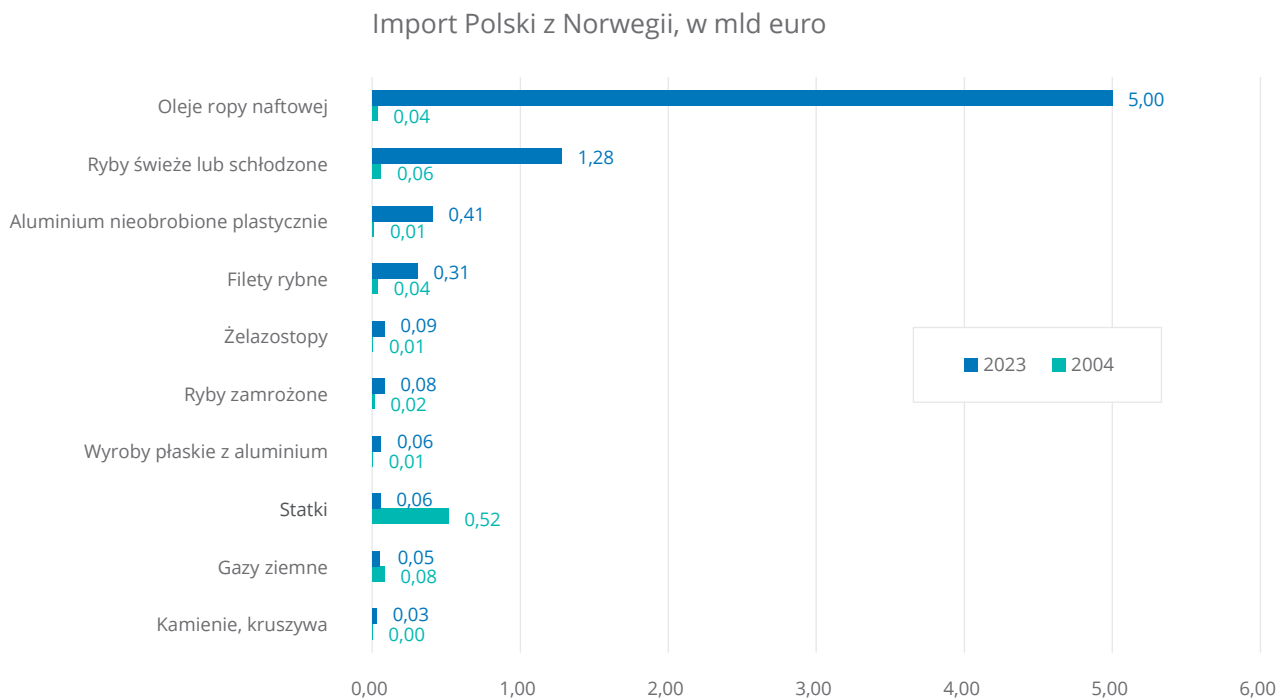
wykres 11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Główne towary importowane do Polski z Norwegii

wykres 12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

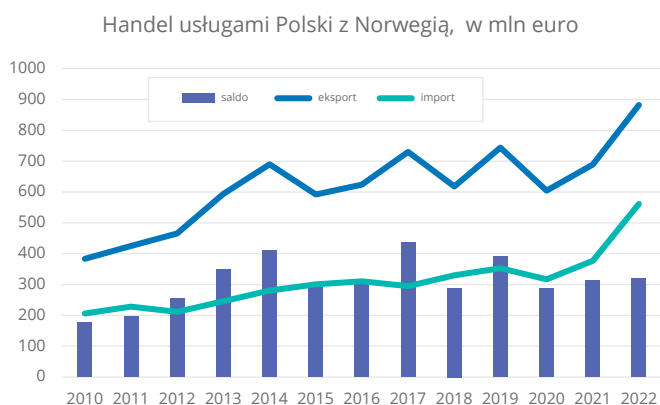
Handel usługami

W Norwegii od paru lat rośnie popyt na usługi z Polski. Dlatego też Polska systematycznie notuje stabilną nadwyżkę w handlu usługami z Norwegią, która w 2022 roku wynosiła 320 mln euro.

Kluczowy udział w tej nadwyżce ma dodatnie saldo w usługach telekomunikacyjnych, które od 2012 roku zwiększyło się prawie 6-krotnie i w 2022 roku wyniosło 175 mln euro. Dużą poprawą salda dotyczy także usług biznesowych i usług serwisowych, których wartość w ostatniej dekadzie podwoiła się.

Eksport usług z Polski do Norwegii wzrósł o ponad 2-krotnie w ciągu 12 lat

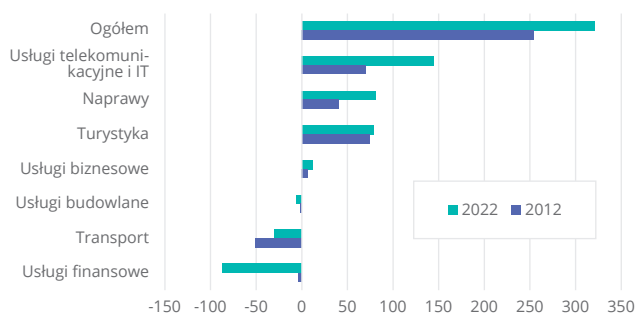
wykres 13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Saldo wybranych rodzajów usług w relacjach Polski z Norwegią w latach 2012 i 2022, mln euro

wykres 14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

GLOBALNE ŁAŃCUCHY WARTOŚCI

Norwegia jest istotnym graczem w globalnych łańcuchach wartości w Polsce. Norweskie firmy obecne w Polsce generują ok 3 miliardów złotych polskiego PKB, a sprzedaż do Norwegii – zarówno bezpośrednia, jak też przebiegająca przez inne kraje – pozwala na wytworzenie w Polsce ok. 10 miliardów złotych w PKB.

Oznacza to, że relacje ekonomiczne poprzez handel zagraniczny mają znacznie większy wpływ na krajowe PKB niż same inwestycje. Ta wartość powstaje zarówno w przedsiębiorstwach, które eksportują bezpośrednio do Norwegii, lub pośrednio przez zagranicznych pośredników z innych krajów, ale także w przedsiębiorstwach, które wytwarzają komponenty i świadczą usługi dla tych eksporterów. I tak na przykład, polska firma produkująca opakowania dla norweskich producentów łososia w Polsce też jest zaangażowana w łańcuch dostaw do Norwegii. Podobnie jak firma, która dostarcza surowce do tych opakowań, albo księgowi i dostawcy systemów IT. W całym łańcuchu dostaw związanym z Norwegią pracuje w Polsce ok. 65 tys. osób.

Patrząc od strony Norwegii na te łańcuchy dostaw, widać, że polscy dostawcy odgrywają coraz większą rolę w zaspokajaniu potrzeb norweskiej gospodarki. Ostatnie dostępne dane pokazują, że na każde 100 euro wydawane przez norweskich obywateli i przedsiębiorstwa na konsumpcję oraz inwestycje prawie 1 euro trafia do Polski. Jeszcze 20 lat temu było to niewiele więcej niż 30 centów.

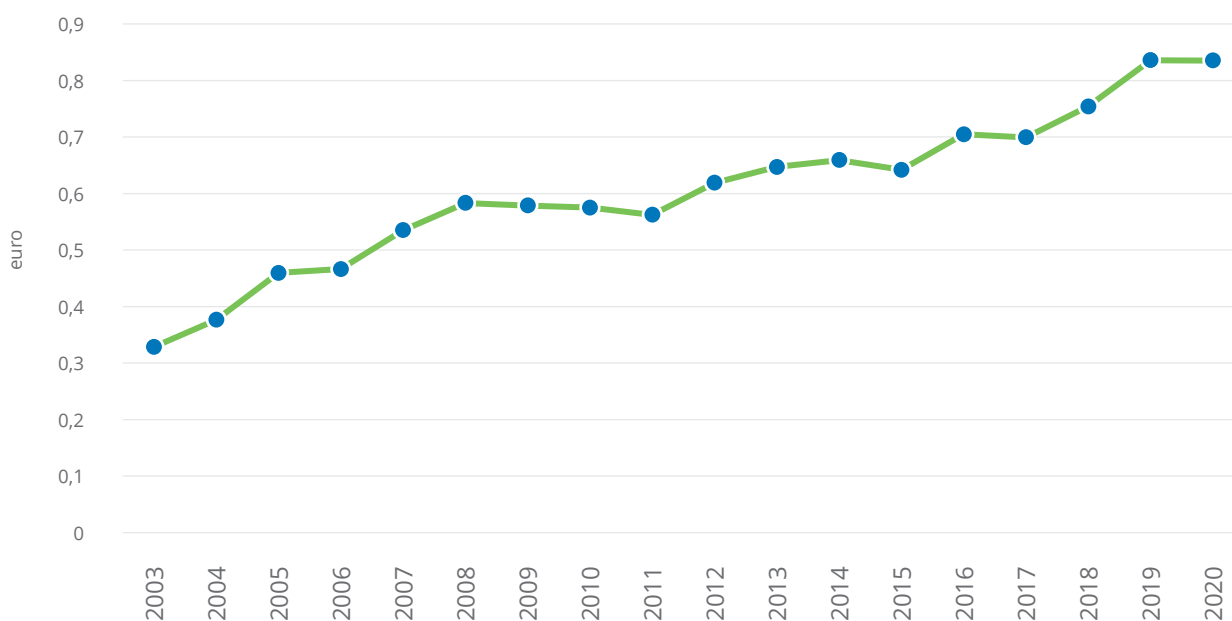
Polska jest pod tym względem na dziewiątym miejscu wśród zagranicznych dostawców do Norwegii, wyprzedzając m.in. Włochy, Hiszpanię, czy Japonię. Udział Polski w łańcuchach wartości mających swoje źródło w Norwegii zwiększył się trzykrotnie w ciągu ostatnich 20 lat.

Współpraca polskich i norweskich firm w globalnych łańcuchach wartości pozwala na **dywersyfikację ryzyka gospodarczego, przyczynia się wzrostu polskiego eksportu i wzmacnia fundamenty wzrostu polskiej gospodarki**. Współpraca z norweskimi firmami i dostęp do zaawansowanych technologii zwiększa konkurencyjność polskich przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych. Współpraca w ramach łańcuchów wartości umożliwia także transfer wiedzy i technologii między Norwegią a Polską, przyczynia się również do podnoszenia kwalifikacji i rozwoju kompetencji pracowników w obu krajach.

Polska ma coraz większy udział w norweskich łańcuchach wartości

wykres 15

Na 100 euro wydawanych przez Norwegów na konsumpcję i inwestycje, do polskiego PKB trafia:

NORWESKIE FIRMY – MAPA WYBRANYCH INWESTYCJI

ZACHODNIOPOMORSKIE

- Kongsberg Maritime Poland
- Wilhelmsen Business Service Center
- Firmus Group (Koszalin)
- Firmus Group (Mielno)
- Maritime Montering
- Noratel
- Odin
- Euro-Terminal
- Foodmark Poland

KUJAWSKO-POMORSKIE

- Istrail
- Kitron
- Kongsberg Automotive

WIELKOPOLSKIE

- Equinor (Wento)
- PURO Hotels
- Fritz Hansen
- Hydro Extrusion Poland Trzcianka
- Nordan
- Protan Elmark

LUBUSKIE

- Alumetal (Norsk Hydro ASA)
- Nordic Fastening Group
- Glamox

DOLNOŚLĄSKIE

- Opera Software
- Ultimo
- PURO Hotels
- Qubus
- Alupartner
- Credin Polska (Orkla)
- Si Product

OPOLSKIE

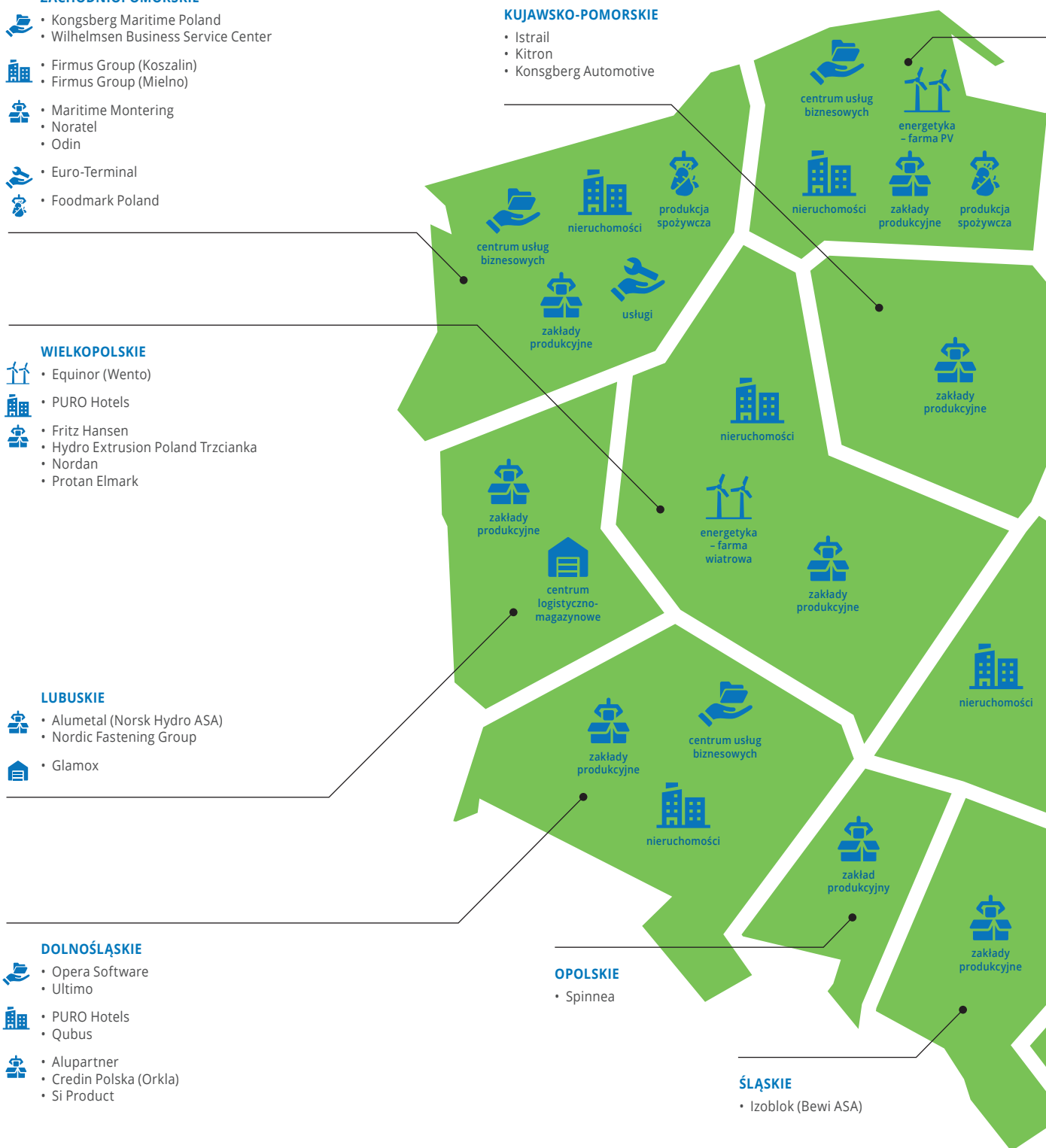
- Spinnea

ŚLĄSKIE

- Izoblok (Bewi ASA)

MAŁOPOLSKIE

- Kongsberg Maritime CM Kraków
- Noa Ignite
- Nordic Semiconductor
- Schibsted Tech Polska
- PURO Hotels
- Qubus
- Alumetal (Norsk Hydro ASA)
- Hydro Extrusion Poland Chrzanów
- Glamox

POMORSKIE

- • DNV
- Kongsberg Maritime CM Gdynia
- Mowi Gdańsk
- Schibsted Tech Polska
- Zalaris

- • Equinor (Wento)

- • PURO Hotels
- Qubus

- • Kongsberg Maritime Gniez
- NFM Production
- Norwood Windows
- Nyborg-Mawent S.A.

- • Milarex
- Mowi Łębork
- Mowi Poland Ustka

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

- • Equinor (Wento)
- • Glamox

MAZOWIECKIE

- • PURO Hotels
- Radisson Collection Hotel
- Radisson Sobieski Hotel
- • Arpi & Partners
- Kongsberg Automotive's Shared Services

ŁÓDZKIE

- • PURO Hotels
- Qubus
- • Hydro Extrusion Poland Łódź
- Kongsberg Automotive
- Naratron Electronics

LUBELSKIE

- Fjord Sp. z o.o.

PODKARPACKIE

- Alumetal (Norsk Hydro ASA)

energetyka
- farma PVzakłady
produkcyjne

nieruchomości

centrum usług
biznesowychzakłady
produkcyjnezakłady
produkcyjnecentrum usług
biznesowychzakłady
produkcyjne

nieruchomości

zakłady
produkcyjne

DWUDZIESTOLECIE SPCC

Raport powstał z okazji 20 rocznicy powstania Skandynawsko-Polskiej Izby Gospodarczej. Rozszerzony raport przygotowany z okazji 20-lecia SPCC podsumowujący wpływ skandynawskich inwestorów na polską gospodarkę jest dostępny na stronie www.spcc.pl.

SKANDYNAWSKO-POLSKA IZBA GOSPODARCZA
ul. Marszałkowska 142, p. 6 | 01-061 Warszawa
+48 22 849 74 14 | spcc@spcc.pl | www.spcc.pl

Ambasada Norwegii

AMBASADA NORWEGII W POLSCE
Al. Armii Ludowej 26, 00-609 Warszawa
tel (22) 696 40 30 | emb.warsaw@mfa.no
www.norway.no/pl/poland